

Dato
6. december 2017

Notat til Folketingets Europaudvalg

Rådsmøde (energi) den 18. december 2017

Dagsorden	Side
1. Forordningsforslag om forvaltningssystemet for Energiunionen	2
– <i>Generel indstilling</i>	
2. Direktivforslag om fremme af anvendelsen af vedvarende energi (revision af VE-direktivet)	14
– <i>Generel indstilling</i>	
3. Forordningsforslag om det indre marked for elektricitet	30
– <i>Generel indstilling</i>	
4. Direktivforslag om fælles regler for det indre marked for elektricitet	41
– <i>Generel indstilling</i>	
5. Forslag til revision af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas ("gasdirektivet")	53
– <i>Tidlig forelæggelse</i>	

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

1. Forordningsforslag om et forvaltningssystem for Energiunionen

KOM(2016) 759

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 30. november 2016 et forslag til en forordning om et forvaltningssystem for Energiunionen som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke.

Ifølge Kommissionen er formålet med forslaget at:

- i. strømline og integrere eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser inden for energi og klima.
- ii. fastlægge en robust politisk proces mellem medlemsstaterne og Kommissionen for at sikre at Energiunionens målsætninger, særligt 2030-målene indenfor energi og klima, opnås.
- iii. give Kommissionen bemyndigelse til at foretage videre foranstaltninger, såfremt målene for 2030 ikke ser ud til at blive nået i 2024.

I forslaget fokuserer Kommissionen på, at medlemsstaterne skal udarbejde færdige nationale energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030 senest 1. januar 2019, og at der herefter skal udarbejdes en opdateret plan hvert tiende år. Et udkast skal ifølge forslaget leveres senest den 1. januar 2018. Medlemsstaterne forpligtes ligeledes til at udarbejde statusrapporter for implementeringen af disse nationale planer. Kommissionens instrumenter for vurdering og monitorering af medlemsstaternes planer er ligeledes indeholdt i forslaget.

Regeringen hilser formålet med Kommissionen forslag om et forvaltningssystem for Energiunionen velkommen og støtter etableringen af et forvaltningssystem, der kan bidrage til implementering af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker og målsætninger under Energiunionens fem dimensioner.

Forslaget vurderes ikke at påvirke dansk ret. Forslaget vurderes at have mindre statsfinansielle omkostninger.

Det estiske formandskab har sat forslaget om et forvaltningssystem på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 759 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et forvaltningssystem for energiunionen. Forslaget er den 10. januar 2017 oversendt til Rådet i dansk sprogversion.

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det besluttet at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som er en af fem strategiske hovedprioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningssikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af udledning af CO₂ og andre drivhusgasser og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen.

Forslaget om et forvaltningssystem for Energiunionen har til formål at etablere en monitorerings- og planlægningsmekanisme, der sikrer, at relevante energirelaterede aktiviteter i Europa samlet set bidrager til EU's overordnede mål i regi af Energiunionen. Dette vil hovedsageligt blive udmøntet via nationale energi- og klimaplaner, som skal dække Energiunionens fem dimensioner.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 191, 192 og 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det estiske formandskab har på basis af drøftelserne i rådsregi udarbejdet et kompromisforslag, der på enkelte områder adskiller sig fra Kommissionens oprindelige forslag. Ændringerne er beskrevet i afsnit 9 om forhandlingssituationen.

Det estiske formandskab har sat forslaget om et forvaltningssystem på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Ifølge Kommissionen er forordningsforslagets overordnede formål at sikre, at der etableres et forvaltningssystem for Energiunionen, som hviler på to grundpiller:

- Strømlining og integrering af eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser indenfor energi og klima, og
- fastlæggelse af en robust politisk proces mellem medlemsstaterne og Kommissionen – med tæt inddragelse af øvrige EU-institutioner – med det formål at nå Energiunionens målsætninger, særligt 2030-målene indenfor energi og klima.

Det væsentligste indhold af forordningsforslaget er følgende:

- i. Strømlining og ophævelse af mere end 50 eksisterende individuelle planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser indenfor energi og klima (31 lægges sammen og 23 ophæves).
- ii. Fastsættelse af målsætning om, at medlemsstaterne skal udarbejde færdige nationale energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030 senest 1. janu-

ar 2019. Herefter skal der udarbejdes en opdateret plan hvert tiende år, som ligeledes skal være gældende for en tiårig periode. Bilag 1 indeholder en bindende skabelon for, hvordan planerne skal udarbejdes, og som fokuserer på en række elementer, såsom politikker, tiltag og det analytiske fundament. Udarbejdelsen af planerne skal ligeledes gennemgå en konsulterende proces mellem Kommissionen og medlemsstaterne på baggrund af udkast til disse, som skal leveres til Kommissionen senest 1. januar 2018. Andre medlemsstater vil også kunne kommentere på udkast til planer indenfor rammerne af den regionale konsultation. Planerne skal opdateres senest 1. januar 2024 (stadig med et 2030-perspektiv).

- iii. En forpligtelse for medlemsstaterne til at udarbejde og rapportere langsigtede lavemissionsstrategier i et 50 års-perspektiv til Kommissionen. Hermed videreføres og udbygges den gældende forpligtelse til 2050 i monitoringsmekanismeforordningen (artikel 4 i 525/2013/EC).
- iv. En forpligtelse for medlemsstaterne til hvert andet år at udarbejde statusrapporter for implementeringen af de nationale energi- og klimaplaner – fordelt på de 5 dimensioner i Energiunionen – gældende fra 2021 og fremad. I statusrapporterne er medlemsstaterne ligeledes forpligtet til at rapportere hvert andet år på deres nationale klimatilpasning, planlægning og strategier, hvilket er i overensstemmelse med Parisaftalen.
- v. En beskrivelse af de monitorerings- og vurderingsinstrumenter, som Kommissionen har til at følge medlemsstaternes fremskridt i relation til de mål, der sættes i de nationale energi- og klimaplaner. Herunder beskrives processen for Kommissionens anbefalinger til medlemsstaterne for så vidt angår ambitionsniveauet i og implementering af planerne, således at de fastsatte mål kan opnås. Ydermere etableres en ramme for en samlet vurdering af de første nationale planer for at identificere en eventuel manglende opfyldelse af EU-målene som helhed. Denne skal muliggøre, at Kommissionen kan komme med anbefalinger, tage handling på EU-niveau eller anmode om foranstaltninger fra medlemsstaterne, hvis vurderingen af fremskridtet indikerer, at EU's 2030-energi- og klimamål ellers ikke vil blive opfyldt.
- vi. En forpligtelse for medlemsstaterne til at etablere nationale systemer for drivhusgasopgørelser, politikker, tiltag og fremskrivninger senest pr. 1. januar 2021. Med forslaget er Kommissionen forpligtet til at etablere tilsvarende systemer på EU-niveau. Disse krav er en videreførelse af tilsvarende krav i monitoringsmekanismeforordningen (artikel 5, 6 og 12 i 525/2013/EC).
- vii. Mekanismerne og principperne for samarbejde og støtte imellem medlemsstaterne og EU samt en beskrivelse af Det Europæiske Miljøagenturs rolle ift. at støtte op om Kommissionens arbejde. Der er tilsvarende be-

- stemmelser i den gældende monitoringsmekanismeforordning (artikel 23 og 24 i 525/2013/EC).
- viii. Etablering af en energiunionskomité, som erstatter den klimakomité (Climate Change Committee), der blev etableret i artikel 8 i beslutning 93/389/EEC, artikel 9 i beslutning 280/2004/EC og artikel 26 i forordning (EU) 525/2013.
- ix. Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til: 1) at foretage ændringer i bilag 1 for at tilpasse dette til ændringer af bl.a. EU's energi- og klimapolitiske rammer, 2) ændre i dele i bilag 3, ved at tilføje eller slette substanser på listen over drivhusgasser, samt supplere denne forordning ved at vedtage værdier for de medregnede drivhusgassers globale opvarmingspotentiale samt angive de opgørelsesretningslinjer, der gælder i overensstemmelse med relevante beslutninger vedtaget under FN's klimakonvention eller Parisaftalen, 3) fastsætte de nødvendige bestemmelser for at medlemsstater kommer med finansielle bidrag til oprettelse og drift af en finansieringsplatform på EU-niveau, 4) fastsætte regler om indhold, struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger, som relaterer sig til de nationale systemer for drivhusgasopgørelser, samt krav om oprettelse, drift og funktion af de nationale og EU's systemer for drivhusgasopgørelser, 5) oprette og føre registre, som skal redegøre præcist for de nationalt fastsatte bidrag i henhold til artikel 4(13), og for de internationalt overførte kvoter og kreditter i henhold til artikel 6 i Paris-aftalen.
- x. Det forslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter, bl.a. at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.
- xi. Forslaget lægger op til, at der skal vedtages implementerende retsakter i relation til: 1) fastsætte regler om struktur, format, tekniske detaljer og indsendelsesproces for de oplysninger, som relaterer sig til den toårige statusrapportering vedrørende de integrerede nationale energi og klimaplaner, 2) fastsætte regler om struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger som relaterer sig til den toårige rapportering vedrørende klimatilpasning, klimabistand til ulande og anvendelse af auktioneringsprovenuet fra salg af kvoter under kvotedirektivet eller tilsvarende beløb, 3) fastsætte regler om struktur, tekniske detaljer, format, indsendelsesproces samt de tidsmæssige rammer for samarbejde og koordinering for de oplysninger som relaterer sig til den årlige rapportering vedrørende tilnærmede drivhusgasopgørelser for det forudgående kalenderår samt drivhusgas- og LULUCF-opgørelser for det forrige kalenderår, 4) fastsætte regler om de tidsmæssige rammer, procedurer og konsultations-bestemmelser for gennemførelse af grundige evalueringer af medlemsstaternes drivhusgasopgørelser, 5) fastsætte den samlede drivhusgasudledning for hver medlems-

stat for relevante år efter grundig evaluering af opgørelsen fordelt på ETS, non-ETS og LULUCF, 6) fastsætte regler om struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger som relaterer sig til de nationale systemer for politikker, tiltag og fremskrivninger.

- xii. Kommissionen skal senest 28. februar 2028 aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om forvaltningssystemets anvendelse, bidrag til styring af Energiunionen og overensstemmelsen mellem forvaltningssystemets planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsbestemmelse og øvrig regulering fra EU, UFCC og Parisaftalen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) forventes at vedtage sin betænkning den 11. december 2017.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at da flere elementer i Energiunionen vedrører målsætningerne på EU-niveau, er det på EU-niveau, at der behov for en indsats for at sikre gennemførelsen af disse mål. Det er ligeledes på EU-niveau nødvendigt at sikre en sammenhæng i energi- og klimapolitikken i EU og på tværs af medlemsstaterne, samtidig med at der sikres tilstrækkelig fleksibilitet for medlemsstaterne.

Kommissionen anfører endvidere, at de fleste af de energiudfordringer, som EU står overfor, ikke kan imødekommes gennem ukoordinerede nationale foranstaltninger. Det samme gælder for klimænderinger, som er naturligt grænseoverskridende, og dermed ikke kan løses ved lokale, nationale eller endda EU-indsats alene.

Endelig anfører Kommissionen, at det er nødvendigt med en indsats på EU-niveau for at strømline eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser, da de eksisterende krav er etableret i EU-regulering, hvorfor disse kun kan ændres og/eller ophæves gennem et lovforslag på EU-niveau.

Regeringen deler Kommissionens vurdering og finder på det grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget berører ikke umiddelbart gældende dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Vedrørende rapporteringskrav og monitorering lægges der op til at samle, udvide og strømline gældende rapporteringskrav under Energiunionen. Udvidelsen omfatter især et nyt krav om udarbejdelse af integrerede nationale energi- og klimaplaner. Dette kan medføre statsfinansielle og administrative konsekvenser i størrelsesorden 4 årsværk og 2 mio. kr. til konsulenter. Omfanget af et øget ressource-træk kan først endeligt vurderes, når forslaget er endeligt fastlagt. De rapporterings- og monitoreringskrav, der indgår i forslaget vurderes at være uundgåelige. Man vil imidlertid fra dansk side forsøge at tilpasse gældende nationale rapporteringer, så de svarer til kravene i forvaltningssystemet for derved at minimere forøgelsen af det samlede ressourceforbrug. Administrative og statsfinansielle udgifter vedrørende EU-sager afholdes som det klare udgangspunkt indenfor ressortministeriets egne rammer, jf. *Budgetvejledningen 2.4.1.*

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen vurderer, at forslaget vil kunne få positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionen vurderer bl.a., at forslaget vil påvirke virksomheder, og i særdeleshed små og mellemstore virksomheder positivt, da planlægning for Energiunionen frem mod 2030 vil forbedre investorsikkerhed og -gennemsigtighed. Gevinsterne herved er dog svære at kvantificere.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslagets skønnes ikke at have betydning for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens forslag for et forvaltningssystem for Energiunionen har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet hørings svar fra:

Dansk Byggeri (DB) er positive overfor forslaget om integrerede energiplaner ift. energiunionens 5 dimensioner, at der fastsættes retningslinjer, så medlemslandenes planer bliver sammenlignelige, og at planerne er integrerede, da de forskellige dimensioner indbyrdes påvirker hinanden.

DB mener, at det er vigtigt, at energieffektivisering ikke linkes til "dekarbonisering", da fokus bør være på alle omkostningseffektive energibesparelser, og ikke kun de, som giver en CO₂-fortrængning. DB finder det beklageligt, at medlemslandene i deres fastsættelse af mål for energieffektivitet kan tage højde for deres andel af vedvarende energi, a-kraft og CO₂-lagring i energiforsyningen, og opfordrer Danmark til at arbejde for, at dette ikke bør spille en rolle i forhold til energieffektivitetsmålet. DB ser ligeledes gerne bindende nationale mål, og ikke alene vejledende mål, som foreslået af Kommissionen.

DB finder det positivt, at det sikres, at offentligheden skal have effektiv mulighed for at deltage i forberedelsen af udkast til energiplaner. DB finder det ligeledes fornuftigt, at der er indlagt skabeloner til planer ind, samt at der skal laves opdateringer af planerne. DB støtter, at Kommission vil fremsætte forslag indenfor øget energieffektivisering i bygninger mv. i 2024, hvis det vurderes, at EU samlet set ikke vil nå 2030-målet for energieffektivitet. DB havde i tillæg også gerne set, at Kommissionen havde indgået forhandlinger med de medlemslande, som vurderes ikke at bidrage nok til det fælles mål.

Dansk Energi (DE) bakker op om en mere strømlinet tilgang til udarbejdelse af nationale energi- og klimaplaner, som kan skabe investorsikkerhed, såfremt disse bliver tilstrækkeligt detaljerede og sammenlignelige. DE finder det derfor fornuftigt, at der skal udarbejdes planer for udbygningen af VE, delt op på de enkelte sektorer og teknologier.

DE så gerne, at der havde været indarbejdet et historisk element i planerne. Her foreslår de, at Kommissionen kunne udarbejde en vurdering af nationale potentialer for de forskellige VE-teknologier og offentliggøre disse, hvilket kunne gøre det nemmere for Europa-Parlamentet og medlemsstaterne at evaluere ambitionsniveauet i de nationale planer.

DE mener, at det ift. energieffektivitet vil være gavnligt at inkludere et krav om, at medlemslandene skal vurdere effekten af energibesparelser på EU's bidrag til opfyldelse af det overordnede CO₂-reduktionsmål i 2030. DE mener ligeledes, at medlemslandene ift. sikring af et velfungerende indre marked bør redegøre for, hvordan man vil sikre øget regionalt samarbejde mellem TSO'er. Her vil særligt fremdriften i udvikling af de nye regionale operationscentre (ROC) være relevante.

Dansk Industri (DI) hilser overordnet Vinterpakken velkommen og vil gerne opfordre til, at der afholdes en række dialogmøder om pakkens forskellige initiativer efter nytår.

DI bakker op om at styrke sammenhængen på tværs af indsatsområderne i EU's energi- og klimapolitik, og er enige i, at dette gøres bedst i en forordning i stedet for et direktiv. DI finder det endvidere positivt, at der kommer en samlet gennemsigtig opfølgning på EU's 2030-mål og instrumenter. Dertil mener DI, at der bør være en balance mellem detaljstyring på den ene side og rum til markedsbaseret energipolitik på den anden. DI vil ligeledes gerne opfordre til, at der opstilles nogle parametre for at redegøre for den energimæssige konkurrenceevne.

DI er glade for, at der sigtes på en hurtig proces for udformning af de nationale energi- og klimaplaner, og ser derfor gerne, at man fra dansk side relativt hurtigt sikrer en god proces for arbejdet, som sammentænkes med arbejdet om en kommende dansk energiaftale. DI finder det vigtigt, at man fra dansk side vil kunne redegøre for, hvordan evt. supplerende mål understøtter ønsket om en fælles EU-koordineret indsats og optimering på tværs af EU-landenes grænser for at sikre

størst mulig omkostningseffektivitet og klimaeffekt for ressourceindsatsen. Det er ligeledes vigtigt, at kommende initiativer baseres på tekniske og økonomiske potentialer samt vurdering af sammenhænge til de omkringliggende landes energisystemplanlægning.

Ift. energieffektivisering, er det vigtigt for DI, at de enkelte elementer tænkes eksplicit ind i energisystem-konsekvenser. Hertil er DI positive overfor, at der lægges op til, at medlemslandene kan medtage hensyn til omkostningseffektive potentialer, forventede økonomisk udvikling, energimæssig samhandel, teknologiudvikling og hidtidig indsats. Vedrørende forsyningsikkerheden foreslår DI, at der redegøres for, om tiltagene i forordningsforslaget sikrer omkostningseffektiv og konkurrencedygtig energiforsyning. Ift. det indre energimarked, er det vigtigt for DI at fastholde dansk pres på interconnectivity mv. DI støtter, at Kommissionen får mandat til aktiv opfølgning og konkret rådgivning omkring medlemsstaternes nationale planer.

DI mener, at der skal være en tæt indsatskoordinering mellem EU-niveau og nationalt niveau, når det gælder den langsigtede klimaindsats.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter, at alle rapporteringskrav samles i en selvstændig forordning, hvor gyldigheden strækkes udover året 2030, om end det kunne gøres mere konsekvent på alle parametre. DØR støtter ydermere, at der fokuseres på, at nationale delmål på de fem dimensioner i energiunionen skal flugte med IPCC og EU's mål for 2050, samt at Kommissionen får mandat til at identificere, hvor medlemsstaters planer, handlinger og status ikke samlet set og hver for sig fører til en overholdelse af fælles mål for EU og nationale målsætninger. DØR mener, at EU bør påtage sig en reduktionsforpligtelse i den høje ende af Parisaftalens 80-95 pct.

DØR mener, at der mangler en stærkere konsekvens ved manglende opfyldelse af målsætninger, og mener, at Danmark bør arbejde for at forbedre handlemuligheder og -krav. Dette gælder f.eks. i henhold til sikre, at medlemsstaternes nationale bidrag når mindst 27 pct. VE i 2030.

DØR mener, at der burde tænkes mere i, hvordan de absolutte eller relative mål i de fem dimensioner understøtter hinanden, således at regulering indrettes efter dette. De mener ydermere, at diversificeret energimiks kan føre til nye afhængigheder, herunder bl.a. i form af øget brug af biomasse.

Forburegerrådet TÆNK (FT) hilser Vinterpakken velkommen og er positive over for, at Kommissionen i sine forslag sætter forbrugeren i centrum for overgangen til et renere og mere bæredygtigt energimarked, men siger samtidig, at det er vigtigt, at forbrugeren reelt bliver aktive og involverede medspillere.

FT er positive overfor forordningsforslaget om et forvaltningssystem og ser især de nationale energi- og klimaplaner som værdifulde samt mener, at medlemsstaterne bør bruge disse til at fastsætte de vigtigste målsætninger ift. 2030 energieffektivitetsmål. FT savner dog eksplicite krav om rapportering af de leverede fordele for

forbrugere gennem den energieffektivitet, der kræves af forordningsforslaget. FT savner ligeledes sanktionsmuligheder ved manglende opfyldelse af nationale mål og fælles EU-mål. FT mener, at Danmark bør gå ind i forhandlingerne med det klare sigte at forbedre EU's sanktionsmuligheder for at opnå fælles EU-målsætninger. FT så ydermere gerne, at medlemsstaterne definerer kriterier for energifattigdom og for eventuel afbrydelse af el til disse kunder i kritiske perioder. Medlemsstaterne kunne med fordel rapportere disse i de nationale energi- og klimaplaner.

FT støtter, at Europa-Kommissionen presser på for udrulningen af intelligente målere. FT mener, at specifikationen af smart-meter funktionaliteterne er et positivt skridt, men forvaltningssystemet kunne med fordel indeholde flere kontrolforpligtelser.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

VedvarendeEnergi (VE) mener, at det er vigtigt, at energiunionen sikrer en hurtigere omstilling til vedvarende energi, og de mener derfor, der skal stilles vidtgående krav til de lande, der ikke omstiller til vedvarende energi eller gennemfører energibesparelser i tiltrækkeligt tempo. Dette gælder ligeledes for manglende overholdelse af mål om energieffektivisering og reduktion af drivhusgasser.

VE mener, at de foreslåede nationale energi- og klimaplaner samt de langsigtede planer skal opdateres hvert 5. år for at stemme overens med Paris-aftalens bestemmelser, og de mener, at EU bør påtage sig en reduktionsforpligtelse i den høje ende af Paris-aftalens 80-95 pct.

Vindmølleindustrien (VMI) mener, at en integreret og horisontal tilgang til forvaltning og indrapportering er afgørende for opnåelse af 2030-målene. VMI mener, at Kommissionens virkemidler i denne henseende skal styrkes og bør være en blanding af dialogbaseret incitament og mere håndfaste instrumenter. VMI mener, at de foreslåede gap-filler virkemidler skal iværksættes i tide, så manglende indsats kan rettes op.

VMI mener, at det er vigtigt, at rammerne for indholdet i medlemsstaternes nationale planer og medlemsstaternes rapportering iværksættes hurtigst muligt, og er derfor positive overfor den tidsplan der er indeholdt i forordningsforslaget. VMI er ligeledes positive overfor, at planerne sigter ud over 2030.

VMI mener, at den regionale koordinering af medlemsstaternes indsats er vigtig. De finder, at rapportering om målsætningen for forskning og udvikling bør tillægges høj prioritet. Derudover mener VMI, at det er positivt, at medlemsstaterne skal tage højde for kapacitet, der er nær 'end-of.life' i deres planer for fremtidig udbygning og potentialet for re-powering. Ydermere finder VMI indregning af indsatsen på EE i de nationale indsats for VE vigtig.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) bemærker, at man finder det fornuftigt at samle alle rapporteringskrav i en selvstændig forordning, og finder det ligeledes rigtigt at lade forordningens gyldighed og rapporteringskrav gå længere end 2030.

WWF mener, at 2050-mål bør fremgå eksplicit af forordningen, og vil i den sammenhæng opfordre regeringen til at arbejde for, at energi- og klimaplaner opdateres på baggrund af Paris-aftalen, således at der skabes et overblik over, om EU's mål flugter med Paris-aftalen.

WWF opfordrer regeringen til at arbejde for, at redskaberne bliver så stærke som muligt til at sikre, at EU's medlemslande rent faktisk leverer nationale bidrag til, at EU-målene for vedvarende energi og energieffektivitet nås. Ikke mindst i form af stærkere sanktionsforanstaltninger, end der lægges op til i forslaget.

Sagen har den 8. juni 2017 været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget hørings svar fra Det Økologiske Råd, VedvarendeEnergi og WWF Verdensnaturfonden.

Det Økologiske Råd (DØR) henviser som supplement til deres tidligere hørings svar, at det er vigtigt, at der afsættes tid til en stakeholderhøring på de nationale klima- og energiplaner og de langsigtede lavemissionsstrategier.

VedvarendeEnergi har generelt henvist til deres tidligere hørings svar. VedvarendeEnergi har desuden fremhævet, at kravet om diversificering af energimikset kun bør opfyldes ved energieffektivisering og VE, og at import af biomasse ikke svækker forsynings sikkerheden.

WWF Verdensnaturfonden støtter DØR's bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Drøftelserne i Rådet har fokuseret på en række elementer i forslaget, hvoraf særligt følgende kan fremhæves:

Der er generelt støtte fra medlemsstaterne til forslaget om, at der skal udarbejdes nationale energi- og klimaplaner. Tidsfristerne for planernes udarbejdelse har dog givet anledning til drøftelse, og formandskabet lægger op til en væsentlig udskydelse af fristen. Formandskabet har i sit seneste kompromisforslag foreslået at udskyde fristen for udarbejdelse af udkast til energi- og klimaplaner til 31. december 2018, idet medlemsstaterne dog opfordres til at komme med deres udkast så tidligt som muligt.

Der er generel opbakning blandt medlemsstaterne til at bevare den nuværende klimakomité og ikke erstatte den med en energiunionskomité som foreslået af Kommissionen. Dette er afspejlet i formandskabets kompromistekst.

Kommissionens forslag til monitorerings- og rapporteringsforpligtelser har desuden modtaget generel støtte blandt medlemsstaterne, dog har fokus været på, at der sikres en passende balance mellem de administrative omkostninger ved øget monitorering og afrapportering samt behovet for at sikre en implementering af energionionens fem dimensioner.

Et flertal af medlemsstaterne har været modstandere af den lineære indfasning af VE-målet, som Kommissionen lagde op til i sit forslag. Det estiske formandskab har i sit kompromisforslag i stedet lagt op til en kurvet indfasning af VE-målet med delmål (referencepunkter) i 2023 og 2025, som i begyndelsen giver medlemsstaterne større fleksibilitet i deres VE-udbygning. De nøjagtige delmål i hhv. 2023 og 2025 er fortsat genstand for drøftelse.

En stor gruppe af medlemsstater ønsker, at der i forordningen indarbejdes en klar metode for, hvilke objektive kriterier der skal anvendes som grundlag for at vurdere medlemsstaternes bidrag til VE-målet. Spørgsmålet er væsentligt, da det har betydning for at kunne udstede henstillinger til medlemsstaterne, der ikke vurderes at yde et rimeligt bidrag til VE-målet. Der er delte meninger blandt medlemsstaterne til, hvad de objektive kriterier skal omfatte, og hvordan de eventuelt skal vægtes.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser de overordnede formål med forslaget velkommen og støtter etableringen af et solidt forvaltningssystem, der kan bidrage til implementering af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker under Energiunionens fem dimensioner og de vedtagne mål for 2030 for vedvarende energi og energieffektivitet. Regeringen støtter i den forbindelse op om de målsætninger, der er fastsat i forhold til alle fem dimensioner i energiunionen.

Regeringen finder det positivt, at der sættes fokus på, at EU's medlemsstater samlet set bidrager til at opfylde målene med energiunionen, samt blotlægger, hvor EU's medlemsstater kan samarbejde mere om den energipolitiske udvikling i højere grad end tilfældet er i dag, og samtidig identificere eventuelle problemområder.

Regeringen finder, at det er i dansk interesse, at forvaltningssystemet sikrer indfrielse af de kollektive EU-mål på energi- og klimaområdet, og at alle medlemsstater bidrager hertil på rimelig vis. Det vil både bidrage til indfrielsen af VE-målet og samtidig mindske risikoen for, at der senere vil skulle fordeles en regning for at dække en eventuel manko.

Regeringen lægger i den forbindelse betydelig vægt på, at der tages højde for en ambitiøs tidlig indsats – dvs. medlemsstater, som overopfylder deres VE-mål for 2020, har et ambitiøst 2030-mål og/eller en tidlig implementering af det nationale bidrag til EU's mål for den samlede VE-andel for 2030. Regeringen lægger ligeledes vægt på mekanismer, som sikrer, at alle lande på fair vis bidrager til indfrielsen af det fælles VE-mål – og arbejder for, at det er lande, som ikke har leveret et tilstrækkeligt ambitiøst bidrag, der skal levere yderligere bidrag, såfremt der opstår en eventuel manko.

I den forbindelse arbejder regeringen for, at det bliver klarere defineret, hvordan Kommissionen konkret skal anvende de af formandskabet foreslåede objektive kriterier i sine henstillinger til medlemsstaterne.

Regeringen lægger betydelig vægt på, at medlemsstaterne sikres mest mulig fleksibilitet ift. indfrielsen af VE-mål. I den forbindelse arbejdes der for, at Danmark ikke som følge af forvaltningssystemet forpligtes til en mere ambitiøs VE-udbygning, end hvad der ville følge af en fremskrivning af den nuværende byrdefordeling for VE-målet for 2020.

Som et led i ønsket om at sikre medlemsstaterne mest mulig fleksibilitet lægger regeringen derudover betydelig vægt på, at Kommissionen i statusrapporter og løbende vurderinger af medlemsstaternes ikke stiller krav om en lineær indfasning af VE-andele frem mod 2030, men at vurderingerne tager højde for, at medlemsstaterne på passende troværdig vis kan sandsynliggøre en målopfyldelse, herunder med henvisning til reguleringsmæssige tiltag og/eller planlagt VE-udbygning.

I forhold til EU's fælles energieffektiviseringsmål på 30 pct. i 2030, som også er omfattet af forvaltningssystemet, arbejder regeringen for, at forvaltningssystemet bidrager til, at EU når sine mål for energieffektivitet, herunder det overordnede mål i 2030. Endvidere kan regeringen tilslutte sig, at Kommissionen undervejs skal evaluere fremskridt og kan tage nye initiativer, såfremt EU ikke ser ud til at nå det overordnede EE-mål.

Regeringen lægger generelt vægt på udbygning af energiinfrastruktur i Europa, da det kan være med til fremme det indre marked, øge forsyningssikkerheden og fremme integration af vedvarende energi. Regeringen støtter derfor en forøgelse af EU's interkonnektionsmål fra 10 pct. i 2020 til 15 pct. i 2030. En forøgelse af målet lægger i forlængelse af Det Europæiske Råds beslutning fra 2014 om EU's klima- og energipolitik for 2030, hvor der blev lagt op til, at der skulle ses på en forøgelse af målet. Den danske interkonnektionsniveau, der pt. er på 50,6 pct. lægger højt over EU's nuværende 2020-mål og det foreslåede 2030-mål.

Regeringen lægger endelig vægt på, at det sikres, at forslaget får en passende balance mellem de administrative omkostninger ved øget monitorering og rapportering samt behovet for at kunne sikre implementeringen af de fem dimensioner i energiunionen, således at meromkostninger som følge af forslaget reduceres mest muligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 23. juni 2017 til orientering.

2. Direktivforslag om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (revision af VE-direktivet)

KOM(2016) 767

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag til revision af VE-direktivet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for all Europeans".

Formålet med forslaget er at tilpasse rammerne for vedvarende energi i EU's medlemsstater frem mod 2030. Herunder fastsætter revisionen et bindende mål for VE-andelen for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030, mens de gældende nationale mål for VE-andelen i 2020 fastholdes som nationale minimumsandeleværdier efter 2020.

Forslaget indeholder bl.a. principper for støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder samt et krav om åbning af støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder for anlæg i andre medlemsstater. Dertil kommer krav vedrørende forbrugeres ret til egetforbrug og salg af elektricitet, herunder igennem såkaldte energifællesskaber. Forslaget medfører, at de nationale krav om 10 pct. VE i transportsektoren erstattes af et iblandingskrav til brændstofleverandører. Derudover indeholder forslaget bæredygtighedskriterier for bioenergi.

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at kunne få væsentlige økonomiske konsekvenser, særligt i kraft af forslaget om leverandørkrav på transportområdet og et fælleseuropæisk VE-mål.

Regeringen hilser det overordnede formål med forslaget til revideret VE-direktiv velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og klar europæisk ramme, som kan sikre opfyldelsen af EU-målet på mindst 27 pct. vedvarende energi i energiforbruget i 2030.

Det estiske formandskab har sat forslaget til et revideret VE-direktiv på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 767 af 30. november 2016 fremlagt forslag til en revision af Europa-Parlamentets og rådets direktiv om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (revision af VE-direktivet).

Det gældende VE-direktiv indeholder et bindende mål om, at andelen af vedvarende energi i energiforbruget i EU i 2020 skal være minimum 20 pct. Det gældende VE-direktiv fastsætter endvidere nationale mål for 2020 og fastlægger rammerne for at opfylde disse mål.

Det reviderede VE-direktiv skal på samme måde fastlægge rammerne for opfyldelse af EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030, men uden at fastsætte bindende nationale mål. Det fremgår dog af forordningsforslaget om et forvaltningssystem for Energiunionen, at medlemsstaterne kollektivt skal sikre, at summen af deres VE-bidrag samlet set indfrier EU-målet. EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030 blev vedtaget af Det Europæiske Råd i oktober 2014.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det estiske formandskab har på basis af drøftelserne i rådsregi udarbejdet et kompromisforslag, der på enkelte områder adskiller sig fra Kommissionens oprindelige forslag. Det gælder både i forhold til design af støtteordninger samt VE-mål for transportsektoren. Ændringerne er beskrevet i afsnit 9 om forhandlingssituationen.

Det estiske formandskab forventes at sætte det reviderede VE-direktiv på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Direktivets primære formål er at understøtte opfyldelse af EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030.

For så vidt angår målopfyldelsen henviser Kommissionen i forslaget til en mekanisme i forslaget til forordning om et forvaltningssystem for Energiunionen, der skal sikre en accelereret VE-udbygning, såfremt medlemsstaternes samlede bidrag i 2023 ikke vurderes at være tilstrækkelige til at opfylde målet om minimum 27 pct. i 2030. Ved fastlæggelsen af mekanismerne, som skal tilvejebringe den nødvendige additionelle VE-udbygning, anfører Kommissionen, at der vil blive taget højde for medlemsstaternes individuelle bidrag til 2030-målet.

El-sektoren

Forslaget indeholder principper for tildeling af støtte til vedvarende energi, herunder at støtte skal tildeles på konkurrencelignende vilkår, og at støttetypen skal sikre, at VE-producenter reagerer på el-markedspriserne. Dertil kommer et krav om åbning af støtte til elektricitet fra vedvarende energi for anlæg i andre medlemsstater. Dette gælder for 10 pct. af medlemsstaternes tildelte støtte i perioden 2021-2025 og 15 pct. i perioden 2026-2030. Forslaget indeholder også et forbud mod at ændre på vilkår for støtte, der allerede er tildelt til vedvarende energianlæg, og som vil påvirke projektet negativt.

Med forslaget sikres forbrugere ret til selv at forbruge egenproduceret elektricitet og/eller sælge den til en rimelig pris, hvilket allerede er tilfældet i Danmark. Forslaget giver desuden ret til kollektivt egetforbrug for forbrugere i bygninger med flere

lejligheder, ligesom såkaldte energifællesskaber får ret til at producere, forbruge, lagre og sælge vedvarende energi.

Varme- og kølesektoren

Kommissionen foreslår, at hver medlemsstat skal tilstræbe at øge andelen af vedvarende energi i varme og køling med 1 pct.point årligt frem til 2030. Målet er ikke bindende, men direktivet stiller krav til medlemsstaterne om at sikre, at rammer og virkemidler er implementeret, så de giver varme- og køleaktørerne mulighed for og incitament til at øge andelen af vedvarende energi i energimixet.

Fjernvarme og fjernkøling, der ikke lever op til nærmere angivne effektivitetskrav, ønskes begrænset med forslaget. Derfor gives ejere af bygninger, som har en forsyning, der ikke lever op til de angivne krav, ret at skifte til energieffektiv produktion af varme og køling. Den ny forsyning kan være anden kollektiv forsyning, overskudsvarme eller individuelle VE-anlæg. For at understøtte forbrugernes valg indgår det i forslaget, at leverandører af fjernvarme og -køling skal informere forbrugere om deres energieffektivitet og andel af vedvarende energi.

Oprindelsesgarantier

Kommissionen foreslår at udvide reglerne for oprindelsesgarantier¹ til at omfatte alle vedvarende energikilder. Efter det gældende direktiv skal medlemsstaterne have systemer for oprindelsesgarantier for elektricitet og højeffektiv kraftvarme, mens landene kan vælge at etablere oprindelsesgarantier for varme og køling. Med forslaget bliver det obligatorisk for medlemsstaterne også at udstede oprindelsesgarantier for varme, køling og biogas.

Oprindelsesgarantier skal efter forslaget ikke længere kunne udstedes til producenten, hvis energiproduktion samtidig modtager støtte. I disse tilfælde foreslår Kommissionen i stedet et krav om, at staten auktionerer oprindelsesgarantierne og anvender provenuet til at dække en del af omkostningerne til støtten.

Proces for tilladelser til VE-produktion

Forslaget indeholder et krav om, at der etableres et koordinerende kontaktpunkt som ved ansøgninger om etablering af VE-anlæg skal vejlede ansøgeren igennem tilladelsesprocedureren hos myndighederne. Der kan oprettes flere af sådanne kontaktpunkter, men målet med forslaget er at sikre, at hvert projekt kun har én administrativ indgang.

I Danmark er en tilsvarende ordning indført på havmølleområdet. Med forslaget begrænses ansøgningsprocedurerne for VE-anlæg som udgangspunkt til ikke at tage mere end tre år.

¹ Oprindelsesgarantier udstedes for produktion af vedvarende energi og kan anvendes af forbrugere til at dokumentere, at deres forbrug dækkes af vedvarende energi. Producenter, der får udstedt oprindelsesgarantier for produktionen, kan således sælge oprindelsesgarantier til forbrugere, der ønsker at dokumentere, at deres forbrug dækkes af vedvarende energi. Handel med oprindelsesgarantier har ikke betydning for opgørelsen af landenes nationale andel af vedvarende energi.

Transport

På transportområdet skal hver medlemsstat ifølge det gældende VE-direktiv sikre, at der anvendes mindst 10 pct. VE i transport i 2020. Med forslaget videreføres dette overordnede mål ikke efter 2020. Derimod sættes der nye 2030-mål for bestemte typer biobrændstoffer samt nye minimumsgrænser for drivhusgasfortrængning. De væsentligste transportrelaterede elementer i forslaget er:

- Der indføres et krav til brændstofleverandører om, at de i 2021 iblander en andel på mindst 1,5 pct. VE-brændstoffer. Andelen skal stige til mindst 6,8 pct. i 2030 efter en fastlagt gradvis stigning. Fødevarebaserede biobrændstoffer (ofte benævnt 1. generation biobrændstoffer) kan ikke bidrage til denne målopfyldeelse.
- Det fremgår af forslaget, at bidraget fra VE anvendt i luftfart og skibsfart skal tælle 1,2 gange energiindholdet, når det opgøres, om de krævede andele af VE i transport er opnået.
- Andelen af biobrændstoffer baseret på visse former for affald (bl.a. animalsk fedtaffald og brugt friturefedt) kan maksimalt udgøre 1,7 pct.-points af de 6,8 pct. VE-brændstoffer.
- Avancerede biobrændstoffer og biogas baseret på visse, nærmere angivne råvarer skal udgøre mindst 0,5 pct. i 2021 og stige til mindst 3,6 pct. af de 6,8 pct. VE-brændstoffer i 2030 efter en fastlagt gradvis stigning.
- Ved beregning af den enkelte medlemsstats forbrug af vedvarende energi kan bidraget fra biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændstoffer, som er produceret af fødevareafgrøder eller foderafgrøder (1.generation biobrændstoffer), maksimalt udgøre 7 pct. af energiforbruget til vej- og jernbanetransport i medlemsstaten. Maksimumsgrænsen reduceres til 3,8 pct. i 2030 efter en fastlagt gradvis reduktion.
- Alle medlemsstater skal oprette et system, som muliggør, at en brændstofleverandør kan overføre sin forpligtelse til en anden/andre brændstofleverandører.
- Drivhusgasfortrængningen for biobrændstoffer og biogas, der kan anvendes til opfyldelse af den krævede andel af VE-brændstoffer, skal være mindst 70 pct. fra 1. januar 2021. For øvrige biobrændstoffer, som bidrager til medlemsstatens VE-andel, skal drivhusgasfortrængningen være mindst 50 pct. for biobrændstoffer produceret på anlæg, som var i drift 5. oktober 2015, 60 pct. for biobrændstoffer produceret på anlæg, som er taget i drift efter 5. oktober 2015, og 70 pct. for biobrændstoffer, som er taget i anvendelse efter 1. januar 2021.

Bæredygtighedskriterier

Kommissionens forslag til nyt VE-direktiv indeholder bæredygtighedskriterier, som skal gælde alle typer bioenergi, dvs. både fast biomasse, flydende biobrændstoffer og biogas. Bæredygtighedskriterierne tager udgangspunkt i samme tilgang, som anvendes for flydende biobrændstoffer i de eksisterende VE-direktiv, og som også ligger til grund for den frivillige danske brancheaftale, der omfatter træpiller og træflis. Overordnet består forslaget til bæredygtighedskriterier i tre komponenter:

- For det første er der foreslået kriterier for bæredygtig udnyttelse hhv. af landbrugsland, græsområder og skove. Formålet med disse kriterier er bl.a. at beskytte biodiversitet og undgå reduktion af naturlige kulstofpuljer, bl.a. i skove og vådområder. Desuden skal kriterierne sikre, at biomassen er lovligt høstet, at der sker genplantning og at skovenes produktivitet fastholdes over tid. Der er herudover krav om opgørelse af biomassehøst i LULUCF-sektoren, samt at det producerende land har ratificeret Parisaftalen.
- For det andet er der fastsat krav for reduktion af drivhusgasser fra bioenergiens forsyningskæde. Der lægges op til en gradvis skærpelse af reduktionskravene, som afhænger af tidspunktet for idriftsættelse af produktionsenheden.
- For det tredje stilles der krav om, at produktion af elektricitet på kraftværker over 20 MW (indfyret effekt), som brænder biomasse, opfylder kravene for højeffektiv kraftvarme som defineret i artikel 2(34) i Energieffektivitetsdirektivet (2012/27/EU).

I forslaget lægges endvidere op til, at medlemsstaterne kan fastsætte yderligere nationale bæredygtighedskrav.

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage gennemførelsesretsakter i relation til, 1) at fastsætte tekniske specifikationer for nationale databaser til sporing af transportbrændsler, 2) at fastsætte kriterier for hvilke naturarealer med græs, der indenfor reglerne om bæredygtighed kan høstes og anvendes biomasse fra og retningslinjer for, hvordan opfyldelse af kravene til bæredygtighed kan dokumenteres, 3) at fastsætte standarder for pålidelighed, transparens og uafhængig kontrol, som skal sikre at overholdelse af kravene til bæredygtighed og drivhusgasreduktioner bliver verificeret på en effektiv og harmoniseret måde, 4) at anerkende rapporter fra medlemslande eller territorier uden for unionen om typiske udledninger af drivhusgasser fra produktion af landbrugsbiomasse, 5) at vedtage detaljerede tekniske specifikationer for beregning af drivhusgasemissioner.

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til, 1) at foretage ændringer i del A og B af bilag 9 for at tilføje råmaterialer til listen i dette bilag og justere energiindholdet i transportbrændsler, som angivet i bilag 3, til videnskabelige og tekniske fremskridt, 2) at håndhæve aftaler og etablere regler med tredjelande om gensidig anerkendelse og overvågning af oprindelsesgarantier, 3) at specificere metoden til at fastsætte andelen af biobrændstof fra en proces, hvor biomasse behandles sammen med fossile brændsler i en fælles proces, specificere metoden til at fastsætte drivhusgasbesparelsen fra en række angivne vedvarende transportbrændstoffer samt fastlægge minimums drivhusgasreduktionersom kræves for, at disse typer af brændstoffer kan tælles med i opfyldelse af leverandørkravet for transportsektoren, 4) at foretage ændringer af bilag 5 og 6 vedrørende fortrængningsværdier for produktionsveje for fremstilling af biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændstoffer og ændringer af metodologien fastsat i bilag 5, del C og bilag 6, del B.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) har den 28. november 2017 vedtaget sin betænkning om forslaget. Af betænkningen fremgår bl.a., at udvalget lægger op til at øge EU's VE-mål til 35 pct.

5. Nærhedsprincippet

Direktivet har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af udvikling af nye og vedvarende energikilder.

Kommissionen anfører i forslaget, at der er behov for handling på EU-niveau for at sikre, at medlemslandene bidrager til det bindende mål om minimum 27 pct. vedvarende energi, og at målet opnås kollektivt og omkostningseffektivt.

Det er Kommissionens vurdering, at handling på EU-niveau vil levere investorsikkerhed, en konsistent og omkostningseffektiv udbredelse af vedvarende energi på tværs af EU og en effektiv drift af det indre energimarked, mens forslaget respekterer landenes forskellige potentialer for vedvarende energi og retten til at vælge energimix.

Kommissionen vurderer endvidere, at medlemsstaterne med forslaget bevarer fleksibilitet til at fremme vedvarende energi i de sektorer og på den måde, som bedst passer til deres nationale forhold.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil hovedsageligt berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016
- Lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1288 af 27. oktober 2016
- Lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1307 af 24. november 2014
- Lov nr. 468 af 12. juni 2009 om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser fra transport

Forslaget vil desuden berøre de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af den ovenfor nævnte lovgivning. Der er bl.a. tale om følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1323 af 30. november 2010 om oprindelsesgaranti for VE-energi og bekendtgørelse nr. 447 af 20. maj 2016 om oprindelsesgaranti for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion (oprindelsesgarantier).
- Bekendtgørelse om godkendelse af kollektive varmforsyningsanlæg nr. 825 af 24. juni 2016 (anvendelse af brændsler i kollektiv varmforsyning).
- Bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglement 2015 (BR15) nr. 1028 af 30. juni 2016 (individuel varmforsyning med bl.a. oliefyr og naturgasfyr).
- Bekendtgørelse om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg nr. 904 af 24. juni 2016 (tilslutning til fjernvarme).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at ville medføre ændringer på lov- og bekendtgørelsesniveau, jf. ovenfor. Det forventes, at der ved implementeringen af direktivet i dansk ret, vil være tale om tilpasninger af gældende ret samt behov for udarbejdelse af supplerende regler i forhold til gældende ret.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at medføre potentielle statsfinansielle konsekvenser. Indfrielsen af VE-målet vil potentielt medføre væsentlige statsfinansielle og samfundsøkonomiske omkostninger.

De statsfinansielle konsekvenser ved indfrielse af forslaget om et VE-mål i transportsektoren vil variere afhængigt af, hvordan forslagene implementeres. Fsva. transportmålet gælder det, at de statsfinansielle konsekvenser vurderes til at være positive i 2021, mens de i 2030 vil være negative. Dette gælder både ved en minimumsimplementering af Kommissionens forslag samt i forhold til en minimumsindfrielse af formandskabets kompromisforslag, en minimumsindfrielse af formandskabets kompromisforslag kombineret med fastholdelse af iblandingskrav på 0,9 pct. avancerede biobrændstoffer frem til 2029 og ved en fastholdelse af begge nuværende iblandingskrav, indtil formandskabets forslag overstiger disse i 2030. Formandskabets kompromisforslag vurderes dog – set i forhold til Kommissionens forslag og uafhængig af implementeringsscenerierne – at medføre de højeste positive konsekvenser i 2021 og de laveste negative konsekvenser i 2030.

Det forventes, at implementering og lovgivning, som følger af forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser i form af administrative omkostninger hos de relevante myndigheder. Det gælder blandt andet i forhold til den administrative håndtering af en åbning af nationale støtteordninger, de administrative kontaktpunkter, samt administration af nye bæredygtighedskriterier for fast biomasse. Administrative og statsfinansielle udgifter vedrørende EU-sager afholdes som det klare udgangspunkt indenfor ressortministeriets egne rammer, jf. *Budgetvejledningen 2.4.1.*

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ifølge Kommissionen til formål at tilpasse rammerne for vedvarende energi i EU's medlemsstater frem mod 2030. Dette kan potentielt føre til gevinster for danske energiproducenter grundet øget konkurrence og udbygning med vedvarende energi.

De samfundsøkonomiske konsekvenser ved indfrielse af forslaget om et VE-mål i transportsektoren vil variere afhængigt af, hvordan forslagene implementeres. Overordnet gælder det, at de samfundsøkonomiske konsekvenser i 2021 vil være positive, mens de i 2030 vil være negative. Formandskabets kompromisforslag vurderes dog at medføre de højeste positive konsekvenser i 2021 og de laveste negative konsekvenser i 2030 – uafhængig af de tre implementeringsscenerier – end Kommissionens oprindelige forslag. De tre scenarier er hhv. en minimumsindfrielse af formandskabets kompromisforslag, en minimumsindfrielse af formandskabets kompromisforslag kombineret med fastholdelse af iblandingskrav på 0,9 pct. avancerede biobrændstoffer frem til 2029 og en fastholdelse af begge nuværende iblandingskrav, indtil formandskabets forslag overstiger disse i 2030.

I Kommissionens konsekvensanalyse fra 30. november 2016 er der opgjort økonomiske gevinster på tværs af EU ved dele af direktivforslaget. Det vurderes således, at en åbning af støtteordninger på tværs af medlemsstaterne vil medføre gevinster på samlet 1 mia. EUR årligt i form af lavere systemomkostninger. Lavere administrative barrierer for opstilling af ny VE forventes af Kommissionen at bidrage til flere private job og øget vækst.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet eller i så fald kun minimale meromkostninger. Flere af elementerne i forslaget vurderes at medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udbredelsen af bæredygtighedskriterier for fast biomasse kan i et vist omfang medføre administrative merudgifter for visse industrier og energiselskaber. Omvendt, vil skovejere og energiselskaber få gavn er et harmoniseret EU-marked for bæredygtig biomasse.

Forslaget vurderes endvidere at kunne medføre erhvervsøkonomiske lettelser for projektudviklere, som følge af en mere simpel ansøgningsproces.

Ligeledes vurderes de forslåede iblandingskrav på transportområdet at medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af øget omsætning for danske råvareleverandører og producenter af andengenerations- og avancerede biobrændstoffer. Det forventes desuden, at forbrugerbelastningen primært vil ramme husholdningerne, da både Kommissionens oprindelige forslag og formandskabets seneste kompromisforslag i særlig grad vil resultere i stigende benzinpriser. Erhvervet vil qua, at de kun i begrænset omfang benytter benzin, blive mindre ramt af stigende brændstofpriser.

Tilsvarende vurderes det, at forslaget generelt vil gavne danske teknologileverandører inden for såvel VE som fjernvarme og -køling.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til revision af direktivet har i december 2016 været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der indkom nedenstående høringssvar.

Biorefining Alliance finder det meget positivt, at der foreslås et separat mål for avancerede biobrændstoffer. Det samlede niveau for VE i transport i 2030 ligger dog stort set på linje med målet i 2020, hvilket er meget uambitiøst i betragtning af non-ETS målene i 2030 og de langsigtede mål for 2050. Biorefining Alliance er i tvivl om, hvorvidt iblandingskravet er nok til at initiere produktion af avancerede biobrændstoffer og foreslår, at de første anlæg får en særlig first-mover støtte, fx. via udbud, prisstøtte eller lånegarantier.

CO-industri støtter forslaget om at harmonisere VE-støttesystemer i EU med henblik på mindsket markedsvridning og øget omkostningseffektivitet. CO-industri finder det positivt med øget samarbejde mellem medlemslandene, så integration af VE i energisystemet styrkes og implementeres effektivt. CO-industri mener ikke, at der er behov for skærpede krav, der modvirker et effektivt marked for bæredygtig biomasse.

Dansk Byggeri finder, at fraværet af nationale mål er en svækkelse af det gældende direktiv og ønsker at målet øges til 30 pct. Dansk Byggeri støtter, at direktivet styrker mulighederne for VE på bygninger, at egen-forbrugere sikres mulighed for at producere og sælge VE-elektricitet og at energiforbrugere kan vælge at koble sig af fjernvarmenettet.

Dansk Energi mener, direktivet bør være mere ambitiøst, at bestemmelser om statsstøtte bør skitseres mere klart, og at vedvarende energikapacitet bør opføres der, hvor naturressourcerne er bedst. Dansk Energi støtter desuden krav om bæredygtighed for biomasse, der dog skal være ens for alle EU-lande. Dansk Energi støtter desuden ambitionen om at øge andelen af vedvarende energi i varme-, køling- og transportsektoren, hvor direktivet dog mangler fokus på elektrificering.

Dansk Fjernvarme støtter forslaget om mere VE, men ønsker at incitamenter og regler for anvendelse af overskudsvarme skal ligestilles med VE. Oprindelsescertifikater anses for en administrativ byrde, og direktivet bør levne mest mulig plads for national implementering af disse regler, ikke mindst i lyset af at VE-andelen i dansk fjernvarme i forvejen er høj, og sektoren ihærdigt arbejder på at forøge den. Der ønskes også national implementering af muligheden for at afkoble fjernvarme- og fjernkøleforbrugere efter grundige analyser. Dansk Fjernvarme mener i den sam-

menhæng, at konsekvenserne for fjernvarmen i de øvrige medlemslande og særligt Østeuropa bør analyseres nøje for at undgå uhensigtsmæssig svækkelse af fjernvarmen i disse lande. Endelig pointeres vigtigheden af harmoniserede kriterier for bioenergis bæredygtighed.

Dansk Industri støtter de initiativer, der understøtter mere marked og omkostnings-effektivitet, herunder åbne VE-udbud på tværs af landegrænser. Dansk Industri finder desuden, at krav om VE i bygninger bør være fleksibelt for lande med en høj andel af VE i energisystemet, mens Kommissionen bør gøre mere for at fremme paritet mellem overskudsvarme og ny vedvarende energi i fjernvarme og -køling. Dansk Industri er tilfreds med forslaget vedrørende transportsektoren, og at kravene til bæredygtighed lægger sig op ad frivillige aftaler som den danske.

Dansk Skovforening finder det meget relevant, at fælles EU-bæredygtighedskriterier anvender en risikobaseret tilgang. Der kan dog være krav i Kommissionens forslag, som er vanskelige at dokumentere i praksis. Det bør anerkendes, at skovforvaltningen i EU generelt er velfungerende, og samtidigt varierer mellem landene. Ny EU-lovgivning bør ikke diktere medlemslandenes skovpolitik.

Det Økologiske Råd ønsker et højere EU-mål for VE i 2030 på minimum 30 pct. Åbning af støttesystemer introduceres for tidligt, da transmissions- og handelssystemer ikke er etableret fuldt ud. DØR finder, at VE-produktion på bygninger bør regnes med i VE-målopfyldelsen, men at medlemsstater med mindst 50 pct. VE i elsystemet, når de opstiller totalenergikrav til bygninger, skal kunne undlade at medregne VE produceret på bygning eller matrikel, som om det var energieffektivisering. Denne type VE bør ikke kunne tælle både som opfyldelse af VE-målet og EE-målet. Der skal tages stilling til, hvilken rolle oprindelsesgarantier skal spille, da det foreslåede design ikke er hensigtsmæssigt, bl.a. i forhold til kraftvarmeområdet. DØR støtter krav i varmesektoren, dog ikke med øget biomasseforbrug. DØR mener, at fødevarebaserede biobrændstoffer skal udfases hurtigere, og at avancerede biobrændstoffer skal fremmes, samt at Kommissionen skal have et større fokus på elektrificering af transportsektoren. Støtter desuden bæredygtighedskriterier for bioenergi med inkludering af ILUC, og hvor grænsen for dokumentation sættes ved anlæg på 5 MW, men biogas fra naturplejegræs bør dog altid tillades.

Energi- og Olieforum (EOF) ærgrer sig over, at den samlede andel af biobrændstoffer stort set ikke ændrer sig fra 2020 til 2030. Man bør øge mængden af bæredygtige 2. generations biobrændstoffer og samtidig prioritere anvendelsen af bæredygtige 1. generation biobrændstoffer. EOF er tilfreds med Kommissionens prioritering af avancerede biobrændstoffer, men medlemsstaterne bør sikre tilstrækkelige rammebetingelser for produktion af disse, f.eks. økonomisk støtte eller lånegaranti. EOF påpeger, at det vil få uhensigtsmæssige økonomiske konsekvenser for branchen og forbrugerne, hvis det nuværende danske iblandingskrav ikke fortsættes efter 2020, og EOF ønsker en afklaring heraf hurtigst muligt.

Landbrug og Fødevarer støtter ambitionen om at øge VE-udbygning og støtter et øget ambitionsniveau på 30 pct. 2030 under den forudsætning, at lande med en

allerede særlig høj VE-andel ikke påføres ekstraordinære omkostninger. Fordelingen af VE-målet bør være ligeligt på tværs af medlemsstaterne. Der bakkes op om afbureaukratisering og øget VE i varmesektoren. EU-bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer og fast biomasse støttes, dog uden øgede omkostninger for producenter og under en nærmere analyse af konsekvenserne for biomasseproduktion på tørvejord. Landbrug og Fødevarer opfordrer regeringen til at arbejde for et højere VE-krav i transport, herunder et højere iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer og et højere loft for fødevarer- og foderbaserede biobrændstoffer. Ligeledes skal regeringen arbejde for et højere loft for biobrændstoffer baseret på animalsk fedt m.v., mhp. at sikre en optimal omkostningseffektiv indsamling og udnyttelse af animalske restprodukter. Landbrug & Fødevarer opfordrer regeringen til at være kritiske overfor, at restprodukter fra palmeolieproduktion indregnes som "avanceret biobrændstof", da det vil motivere til yderligere ekspansion og udvikling af palmeoliearealer.

NOAH henviser til en artikel, hvoraf det fremgår, at et nyt VE-direktiv ikke er brugbart, hvis det kan give anledning til en storstilet anvendelse af bioenergi.

Novozymes anfører, at forslaget ikke opfylder EU's ambition om øget VE-andel i transport, da målet er reduceret til 6,8 pct. i 2030 mod 10 pct. i 2020. Novozymes hilser forslaget om et bindende mål for avancerede biobrændstoffer i 2030 velkommen. Niveauet på 3,6 pct. herfor er passende men bør ikke være lavere. Det er problematisk, at alle konventionelle biobrændstoffer foreslås udfaset, da nogle af dem, herunder konventionel ethanol, er bæredygtige og kan bidrage til at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer og billiggøre opfyldelsen af non-ets målet.

VedvarendeEnergi finder målet om 27 % vedvarende energi for uambitiøst, og at det er en svækkelse af direktivet ikke at have faste målsætninger for hvert land. VedvarendeEnergi finder det vigtigt at kunne give national støtte, men frygter at krav om åbning af støtte for udenlandske projekter vil forringe den folkelige støtte til vedvarende energi og til EU. VedvarendeEnergi støtter, at der er fokus på bæredygtighed af biomasse og de foreslåede muligheder for egetforbrug, mens VedvarendeEnergi finder, at andelen af VE i varme og køling bør stige mindst 5 pct. pr. år. VedvarendeEnergi fremhæver desuden, at retten til at koble sig fra fjernvarme kun skal være muligt, hvis fjernvarme erstattes med egen VE-forsyning.

Vindmølleindustrien ønsker målet for andelen af vedvarende energi øget til mindst 30 pct. Vindmølleindustrien støtter en mere europæiseret og markedsbaseret tilgang til udbygning med vedvarende energi, hvor danske vindressourcer udnyttes både til omstilling af det danske energisystem og til opfyldelse af andre landes VE-behov. Vindmølleindustrien støtter derfor en gradvis åbning af støttesystemer for projekter i andre lande. Vindmølleindustrien støtter endvidere forslagets fokus på investorsikkerhed. Vindmølleindustrien finder det derudover vigtigt med simple godkendelsesprocedurer og støtter forslaget om én koordinerende myndighed. Endelig bakker vindmølleindustrien op om direktivets forslag til øget åbenhed om medlemslandenes udbygningsplaner.

WWF fremhæver, at ambitionsniveauet bør hæves for EU's 2030-mål, så regeringen arbejder for minimum 30 pct. VE i 2030 på linje med Parlamentets ønske. WWF ønsker et VE-mål på 45 pct. i 2030. Landene skal fortsat kunne støtte vedvarende energi, og der bakkes op om, at ændringer af støtte ikke må have negative implikationer for investorer. Der bakkes op om fælles EU-bæredygtighedskriterier for bioenergi med mulighed for skærpeelse over tid.

Sagen har den 8. juni 2017 været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget høringssvar fra Biorefining Alliance, Energi- og Olieforum, Greenpeace, VedvarendeEnergi, Verdens Skove og WWF Verdensnaturfonden.

Biorefining Alliance har fremhævet behovet for, at Danmark anlægger en ambitiøs kurs med hensyn til produktion og anvendelse af biobrændstoffer og spiller ud med et højere minimumskrav end det, der er foreslået i REDII for avancerede biobrændstoffer. Biorefining Alliance finder det vigtigt at sikre, at det er muligt at yde gangløbnings-støtte til de første anlæg, så stilstanden på området kan brydes.

Det Økologiske Råd (DØR) har henvist til, at de er skeptiske og bekymrede over for, at CCU-fuels indgår som VE i målopfyldelse, og at der som minimum skal fastlægges klare regler for at undgå dobbelttælling og CO₂-lækage ud af ETS. DØR finder, at hvis begrænsningen på 1,7 pct. for visse former for affald fsva. 6,8 pct.-målet for avancerede biobrændstoffer til transport også inkluderer biogas, som er delvist baseret på slagteriaffald, vil det være en alvorlig begrænsning på brug af biogas i transportsektoren. DØR finder, at VE-målet – trods forhandlingssituationen – er uambitiøst, og at det er tvivlsomt, om EU kan nå sit mål, uden at det fordeles på medlemsstaterne. DØR henviser til, at kriterierne for bæredygtighed af biomasse bør udformes som minimumsregler.

Energi- og Olieforum støtter Biorefining Alliances supplerende kommentarer og opfordrer til, at Danmark anlægger en ambitiøs kurs i forhandlingerne med et højere minimumskrav for avancerede biobrændstoffer frem mod 2030 i kombination med et samlet højere mål i såvel 2021 og frem mod 2030. Energi- og Olieforum fremhæver desuden behovet for en hurtig afklaring af målene for iblanding af biobrændstoffer i 2021 og frem mod 2030.

Greenpeace støtter generelt kommentarerne fra Det Økologiske Råd, WWF og VedvarendeEnergi. Greenpeace finder, at VE-målet på mindst 27 pct. er uambitiøst, da kun medfører en marginal opjustering ift. det forventede business-as-usual scenarie (24 pct.) og blot vil levere 1/5 af den VE-udbygning i perioden 2020-2030, som er set i indeværende årti. Greenpeace finder ikke, at EU's nuværende målsætninger er i tråd med de forpligtelser, som man har påtaget sig under Parisaftalen.

VedvarendeEnergi har generelt henvist til deres tidligere høringssvar. VedvarendeEnergi har desuden fremhævet, at det ikke er gavnligt for udbygningen af VE, at oprindelsescertifikater skal omfatte effektiv kraftvarme, at EU-landene fortsat skal

udvikle elsystemet til at kunne indpasse en stigende mængde VE, at forbrugernes rettigheder som egenproducenter og sælgere skal sikres, at lokale organisationer skal sikres muligheder for at være vedvarende energiproducenter, og at VE i transport bør medregne el fra VE med en faktor 4 for både biler, tog og andre transportmidler.

Verdens Skove støtter op om, at der etableres bæredygtighedskriterier for biomasse i hele EU, og at disse skal være væsentligt stærkere end den danske brancheaftale. Verdens Skove finder, at træfældning ikke må påvirke jordens kvalitet eller biodiversiteten negativt, hvis biomassehøsten skal anses som bæredygtig, og at udtagning af biomasse til energiformål skal understøtte en samlet indsats for at forbedre skovenes biodiversitet. Verdens Skove ser gerne, at Kommissionen kommer med nøjere instrukser om, hvordan afsnit 5 skal efterleves, da det på grund af den skarpe stigning i biomasseforbruget er for længe at vente til 2023 for at vurdere, om der er problemer med bæredygtigheden af den benyttede biomasse. Verdens Skove anfører, at det bør indarbejdes i forslaget, at det er en realitet, at der er behov for at øge økosystemernes ophobning af kulstof, og at dette behov kunne sameksistere med vores forbrug af biomasse til energi.

WWF Verdensnaturfonden henviser til sit tidligere hørings svar og henviser til, at de deler de synspunkter, som Det Økologiske Råd har fremført.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning blandt medlemsstaterne til Kommissionens forslag til et revideret VE-direktiv, herunder de overordnede målsætninger.

Det overordnede VE-mål har pt. ikke fyldt meget i Rådets behandling af forslaget. Der er dog en forventning om, at størrelsen af VE-målet kommer i spil i trilogforhandlingerne, bl.a. baseret på Europa-Parlamentets udmelding og Kommissionens seneste meldinger om en forøgelse af målet.

Der er særligt tre emner, hvor der fortsat er uenigheder om mål og ambitionsniveau. Der er tale om: i) design og åbning af støtteordninger, ii) VE i transport og iii) bæredygtighedskriterier for fast biomasse.

i) Hvad angår forslag til design af støtteordninger til elektricitet fra vedvarende energikilder, ønsker en mindre gruppe af lande, dog primært større lande, at teksten i højere grad afspejler de muligheder, som medlemsstaterne har for valg af støtteordninger, og som i dag findes beskrevet i statsstøtteretningslinjerne. En anden mindre gruppe lande har fremført og argumenteret for, at teksten som udgangspunkt alene bør henvise til statsstøtteretningslinjerne, idet statsstøtte alene reguleres via Kommissionens statsstøtteretningslinjer.

Hvad angår åbning af støtteordninger for anlæg i andre medlemsstater, har et stort flertal af medlemsstater klart markeret, at de ønsker, at åbning af nationale støtteordninger skal være frivillig. I formandskabets seneste kompromisforslag indgår der et forslag om, at åbning af støtteordninger skal være frivilligt.

ii) Forslaget om et VE-mål for transportsektoren har været genstand for stor diskussion, og medlemsstaterne synes splittede på spørgsmålet om, hvilken rolle direktivet skal spille i forhold til omstilling af transportsektoren.

En gruppe af lande har ønsket, at 1. generations biobrændstoffer forsat skulle spille en betydelig rolle, samt at ambitionerne for så vidt angår avancerede brændstoffer skulle reduceres. En anden gruppe lande – herunder Danmark – har arbejdet for, at det i så fald kun er de mest bæredygtige 1. generations biobrændstoffer, som skal kunne tælle med mod det fælles VE-mål.

Det estiske EU-formandskab har på baggrund af forhandlingerne i Rådet udarbejdet en kompromistekst, der ændrer på en række elementer i Kommissionens oprindelige forslag. Kommissionens forslag udgør således reelt ikke længere grundlaget for drøftelserne i Rådet. Formandskabets kompromisforslag ligger tæt op ad det nuværende VE-direktiv. Formandsskabets tekst angiver et overordnet mål på 12 pct. VE i transportsektoren i 2030. Det overlades til medlemsstaterne at fastlægge en indikativ sti for indfasningen af målet. Der indgår et specifikt iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer på 0,5 pct. i 2021 med et slutmål på 3 pct. i 2030 uden en angivelse af sti. Formandsskabets tekst understøtter i mindre grad avancerede biobrændstoffer og fastholder incitamenter til førstegenerationsbrændstoffer. Forslaget giver dog også mulighed for, at en betydelig del af målet kan indfries gennem elektrificering, da VE-el til vejtransport ganges med 5 og VE-el til bane ganges med 2,5 for at afspejle elmotorers højere energieffektivitet. Forslaget indeholder desuden en revisionsklausul i 2025, hvor det skal vurderes, om forslaget forsat vurderes tilstrækkeligt omkostningseffektivt.

iii) Forslaget om bæredygtighedskriterier for fast biomasse deler ligeledes medlemsstaterne i to grupper. Den ene gruppe tager det udgangspunkt, at nationale regler er tilstrækkeligt, og at der derfor ikke er behov for yderligere fælles regulering, som i deres øjne alene vil bidrage med flere administrative omkostninger. Den anden gruppe mener som Danmark, at fælles bæredygtighedskriterier kan bidrage til at skabe stabilitet om biomassens rolle i omstillingen samt bidrage til at sikre skabelsen af et indre marked for bæredygtig biomasse. Denne gruppe støtter også Kommissionens forslag og mener, at en risikobaseret tilgang er den bedste måde at minimere de administrative omkostninger. En mindre gruppe lande har endvidere udtrykt behov for, at medlemsstaterne skal have mulighed for at gå videre og selv fastsætte yderligere bæredygtighedskriterier.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en revision af direktivet for fremme af vedvarende energi velkommen og støtter det overordnede formål med forslaget til revision af VE-direktivet. Regeringen bakker i den forbindelse op om EU's 2030-mål for vedvarende energi på mindst 27 pct., som besluttet af Det Europæiske Råd i 2014.

Regeringen indgår også gerne i drøftelser om forhøjelse af det fælles mål for 2030 og kan i forhandlingerne støtte op om et mål op til 30 pct. Sådanne drøftelser skal dog ses i tæt sammenhæng med forhandlingerne om forordningsforslaget om forvaltningssystemet for Energiunionen, hvor de nærmere rammer for opfyldelse af VE-målet fastlægges. Det er derfor vigtigt for regeringen, at der sikres fleksibel implementering samt klare og fair kriterier for, hvordan landenes bidrag til indfrielsen vurderes. Klarhed om landenes bidrag vurderes ligeledes at være fremmende for medlemsstaternes kommende udkast til nationale energi- og klimaplaner.

Regeringen er positiv over for initiativer i EU, der kan støtte en omkostningseffektiv indfasning af vedvarende energi. Regeringen anerkender, at EU generelt har et fornuftigt statsstøtteregime. Regeringen finder derfor også, at det fortsat bør være Kommissionens statsstøtteretningslinjer, som fastlægger de overordnede statsstøtteretningslinjer – herunder til VE – og at det som udgangspunkt ikke bør ske via sektorlovgivning, herunder VE-direktivet. Det er i den forbindelse centralt, at principper for statsstøtte i VE-direktivet ikke går videre end de nuværende retningslinjer.

Regeringen er kritisk over for forslaget om obligatorisk åbning af støtteordninger for VE-anlæg i andre medlemsstater. Regeringen er af den opfattelse, at åbning af støtteordninger i visse tilfælde kan bidrage til en mere omkostningseffektiv udbygning. Omvendt vurderes det, at en tvungen åbning i praksis vil bremse udbygningen af ny VE. Dertil kommer, at danske forbrugere kan komme til at betale for udenlandske VE-investeringer.

Regeringen støtter forslaget om koordinerende kontaktpunkter for tilladelser til VE-produktion, som skal gøre det nemmere og hurtigere for investorer og projektudviklere inden for vedvarende energi at få behandlet deres ansøgninger. Danmark har allerede etableret én administrativ indgang for havvindprojekter, og regeringen bakker op om at udvide konceptet med én indgang til at dække andre VE-ansøgninger, og at dette sker på tværs af Europa, idet forslaget potentielt kan være til gavn for danske energivirksomheders adgang til markeder i andre EU-lande. Regeringen vil i forlængelse heraf arbejde for, at der sikres mulighed for en fleksibel national implementering.

Regeringen støtter forslaget om oprindelsesgarantier. Regeringen arbejder i den forbindelse for, at medlemsstaterne selv har fleksibilitet til at bestemme, hvilke energiformer, som skal inkluderes, samt hvordan koblingen mellem oprindelsesgarantier og VE-støtte skal håndteres.

Regeringen støtter, at der i forslaget indgår forslag, som på tværs af Europa styrker og sikrer forbrugernes rettigheder som egenproducenter, samt mulighederne for at danne lokale VE-fællesskaber. Regeringen lægger vægt på, at forslagene bør indeholde tilstrækkelig fleksibilitet, til at tage højde for nationale forhold, og på at lokale VE-fællesskaber skal have samme rettigheder og pligter som andre producenter. Derudover lægger regeringen vægt på at sikre, at forslagene ikke påvirker medlemsstaternes mulighed for selv at definere egne skatter og afgifter.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om at fremme VE i varme- og kølesektoren. Danmark er blandt de lande i EU med den højeste VE-andel i varme- og kølesektoren. Yderligere initiativer for at øge andelen vurderes at være omkostningsfulde, hvorfor regeringen støtter op om kompromisforslaget fra formandskabet om, at medlemsstater med en VE-andel på over 60 pct. i varme- og kølesektoren undtages at implementere yderligere krav. Regeringen lægger desuden vægt på, at der skabes fleksibilitet for medlemsstaterne i forhold til at sikre, at det er op til medlemsstaterne selv at lægge en konkret plan for, hvordan omstillingen mod øget vedvarende energi og overskudsvarme gennemføres i praksis i den gældende medlemsstat.

Regeringen lægger i forhold til spørgsmålet om VE-mål for transportsektoren vægt på, at de typer førstegenerations-biobrændstoffer, som ikke er bæredygtige, ikke kan anvendes til opfyldelse af transportmål. Samtidig arbejder regeringen for, at der sikres størst mulig fleksibilitet for medlemsstaterne til at opfylde delmålet i transportsektoren omkostningseffektivt. I relation til avancerede biobrændstoffer lægger regeringen vægt på, at der skal indgå en revisionsklausul, således at aftalen kan tages op igen, såfremt der er sket væsentlige ændringer i teknologiske eller markeds-mæssige forhold, der påvirker medlemsstaternes mulighed for at opfylde målene eller målenes fortsat relevans og hensigtsmæssighed. Regeringen støtter på den baggrund formandskabets forslag for så vidt angår avancerede biobrændstoffer.

Regeringen støtter forslaget om fælles bæredygtighedskriterier for fast biomasse i EU og finder i den forbindelse et højt ambitionsniveau med udgangspunkt i kriterier, som bl.a. findes i den danske brancheaftale, vigtigt. Fælles bæredygtighedskriterier vil kunne skabe stabilitet for brug af biomasse til energiformål samt understøtte et effektivt og transparent internationalt marked for handel med biomassebaserede brændsler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 23. juni 2017 til orientering.

3. Forordningsforslag om det indre marked for elektricitet

KOM(2016) 861

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag om en forordning om det indre marked for elektricitet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for All Europeans".

Formålet med forslaget er at fastsætte grundlæggende principper for et velfungerende indre el-marked, herunder med henblik på at muliggøre en effektiv integration af vedvarende energi i det europæiske el-system, fastsætte regler for handel med el på tværs af landegrænser samt fremme udviklingen af et transparent el-marked med et højt forsyningssikkerhedsniveau for elektricitet.

I forslaget fokuserer Kommissionen særligt på at øge konkurrencen, fremme fleksibel produktion og fleksibelt forbrug, bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet, rammebetingelser for sikring af tilstrækkelig produktionskapacitet på tværs af Europa og et styrket regionalt samarbejde om systemdrift.

Mange af ændringsforslagene er en tilnærmelse af den europæiske regulering til den eksisterende markedsregulering i Norden. Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes dog at ville medføre en række lovgivningsmæssige ændringer.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi.

Det estiske formandskab har sat forordningsforslaget om det indre marked for elektricitet på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 861 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Forslaget er en omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling. Forslaget er oversendt den 9. januar 2017 til Rådet i en dansk sprogversion.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at nye teknologiske og politiske udviklinger har ført til grundlæggende ændringer i det indre el-marked. Andelen af vedvarende energi i elsystemet er kraftigt forøget og vil udgøre en stadig større del af elforsyningen i fremtiden. Elproduktion fra vedvarende energi som vind og sol er mere fluktuerende end konventionelle produktionsteknologier. Samtidig

vurderer Kommissionen, at ukoordinerede nationale indgreb ift. at sikre elforsyningssikkerheden har haft negative konsekvenser for investeringer i elmarkedet og grænseoverskridende handel.

En omkostningseffektiv integration af vedvarende energi i elsystemet forudsætter derfor en tilpasning af markedsreglerne, så markedet giver de rette signaler til markedsaktørerne, herunder forbrugerne, til at sikre den nødvendige fleksibilitet til elsystemet. Markedsreglerne i forordningen - i kombination med el-infrastrukturen - skal sikre, at elektriciteten kan afsættes der, hvor efterspørgslen på tværs af grænser er størst. Investorerne skal i den forbindelse have de rette kort- og langsigtede prissignaler til at investere i ny transmissions- og produktionskapacitet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det estiske formandskab har sat forordningsforslaget om det indre marked for elektricitet på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Forordningsforslagets overordnede formål er at sikre, at EU's medlemsstater indfører markedsregler, der fremmer et velfungerende, fleksibelt indre el-marked.

Det væsentligste indhold i forordningsforslaget er:

- i. Udvidede markedsregler, der skal sikre fleksibilitet, bedre konkurrence og klare prissignaler for markedsaktører. Dette sikres bl.a. ved at fjerne prisregulering på engrosmarkedet, samt ved at overføre et større økonomisk ansvar til VE-anlæg for de omkostninger, som de påfører elsystemet, herunder øgede omkostninger til at balancere produktion og forbrug.
- ii. Rammebetingelser, der skal fremme en bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet. Dette sikres bl.a. ved en effektiv priszoneinddeling i el-markedet, tilpasning af regler for grænseoverskridende handel, håndtering af fysiske begrænsninger (flaskehalse) i elnettet, ensretning af nettilslutningstariffer i transmissions- og distributionsnettet, herunder krav om omkostningsægte tariffer.
- iii. Regulering af tiltag til sikring af et tilstrækkeligt niveau af produktionskapacitet på tværs af Europa, uden at nationale kapacitetsmekanismer tilgode ser national produktionskapacitet på bekostning af markedsaktører i andre medlemsstater.
- iv. Ændringer i forhold til transmissionsselskabernes (TSO'ernes) muligheder for anvendelse af indtjening fra internationale elforbindelser (såkaldte flaskehalsindtægter).

- v. Et styrket regionalt samarbejde om drift af det europæiske transmissionsnet ved oprettelse af regionale driftscentre (ROCs).
- vi. Oprettelse af en sammenslutning af europæiske distributionsselskaber.

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til, 1) ændringer, der vedrører regionerne for transmissionssystemoperatørernes samarbejde, 2) fastsættelse af beløb for betalinger mellem transmissionssystemoperatørernes for omkostninger til håndtering af grænseoverskridende elektricitetsstrømme, 3) at udarbejde og foretage ændringer af netværksregler, der danner de overordnede tekniske rammebetingelser for en sikker og ensartet drift af de forskellige elsystemer i Europa og 4) at udarbejde retningslinjer for midlertidige undtagelser fra bestemmelserne fsva. nye samkøringsforbindelser.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) forventes at vedtage sin betænkning den 11. december 2017.

5. Nærhedsprincippet

Forordningen har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsyningsikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Kommissionen anfører, at et integreret el-marked i EU ikke effektivt kan opnås på nationalt niveau, og at isolerede nationale strategier vil føre til yderligere forsinkelser i gennemførelsen af det indre el-marked. Kommissionens evaluering viser, at nationale tilgange og statslige indgreb i markedet har resulteret i ineffektiv og uforønelig regulering og forsinkelser i at korrigere markedsforvridninger.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af el-markeder i Europa kræver tættere koordinering mellem nationale aktører, idet nationale politiske indgreb i elsektoren har direkte indvirkning på nabolandene.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning (LBK nr. 418 af 25/04/2016)
- VE-loven (LBK nr 1288 af 27/10/2016)
- Bekendtgørelse om økonomisk regulering af Energinet.dk (BEK nr. 816 af 27/06/2016)
- Bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningsikkerheden (BEK nr. 1296 af 10/12/2014)
- Bekendtgørelse om nettilslutning af vindmøller og pristillæg for vindmølleproduceret elektricitet m.v. (BEK nr 1115 af 18/09/2015)

I øvrigt omhandler forslaget Energinet s markedsforskrifter, der er vedtaget med hjemmel i lov om elforsyning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at ville medføre en række ændringer på lov- og bekendtgørelsesniveau. Det forventes, at der ved gennemførelsen af forordningen i dansk ret, vil være tale om tilpasninger af gældende ret samt behov for udarbejdelse af supplerende regler i forhold til gældende ret.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser, da forslaget hovedsageligt indebærer en tilnærmelse af den europæiske regulering til den eksisterende markedsregulering i det nordiske el-marked. Det vurderes dog, at lovgivning og regulering som følge af forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser i form af administrative omkostninger for de relevante myndigheder. Administrative og statsfinansielle udgifter vedrørende EU-sager afholdes som det klare udgangspunkt indenfor ressortministeriets egne rammer, *jf. Budgetvejledningen 2.4.1.*

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ifølge Kommissionen til formål at fjerne handelsbarrierer i det europæiske elsystem. Dette kan potentielt føre til gevinster for danske el-forbrugere grundet øget konkurrence og for danske el-producenter i form af forbedrede vilkår for handel med el på tværs af grænser.

I Kommissions konsekvensanalyse fra 30. november 2016 blev de økonomiske gevinster på tværs af EU, ved revidering af markedsdesign, estimeret til at være 9,5 mia. euro frem til 2030. Gevinsterne forventes indfriet gennem bl.a. en styrkelse af de korte markeder for elektricitet (intraday og balancering), afskaffelse eller re-

duktion af markedsforvridende foranstaltninger, en bedre udnyttelse af interkonnektorer, regional samarbejde mellem transmissionselskaber, bedre rammer for fleksibelt forbrug og en optimering og omkostningsreduktion af de nødvendige reserver i EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Generelt vurderes forordningsforslaget om det indre marked for elektricitet gennem bedre markedsvilkår at bidrage til en mere effektiv integration af høje andele vedvarende energi i energisystemet samtidig med opretholdelse af en fortsat høj forsyningsikkerhed.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget nedenstående høringssvar.

Branchefællesskab for Intelligent Energi hilser forslagets regler om forbrugerfleksibilitet velkommen. Der er behov for at sikre den fulde deltagelse af efterspørgselsfleksibilitet i el-markedet.

CO-industri støtter forordningens bestræbelse på at reducere ukoordineret markedsregulering, der medfører forstyrrelser i engrosprisen, samt hensigtsmæssige vilkår for investeringer og handel på tværs af medlemslandene. Samtidig støtter CO-industri forslaget om en mere markedsbaseret elpris.

Dansk Energi (DE) er enig med Kommissionen i, at produkter, der handles i kapacitetsmarkeder, bør være til rådighed frem for energi, da man dermed undgår problematikker omkring kapacitetsreservation på udlandsforbindelser og u hensigtsmæssig påvirkning af prisdannelsen i engrosmarkedet for el. DE mener, at det er fornuftigt at sikre en mere harmoniseret tilgang til vurdering af el-forsyningsikkerhed, hvor DE dog bemærker, at dette stiller meget høje krav til metoden ift. at tage højde for lokale forhold, mens der også er en risiko for, at medlemsstaterne afgiver en stor grad af selvbestemmelse. DE er enige med Kommissionen i, at balanceenergi og balancekapacitet skal købes hver for sig, og at marginalprissætning bør være gældende på markederne. DE mener, at alle aktører i el-systemet bør have finansielt ansvar for den ubalance, som de forårsager. DE er enige i, at prioriteret adgang til el-nettet skal afskaffes. DE mener ikke, at reservationer til udveksling af systemydelser skal reducere handelskapaciteterne i de kommercielle markeder uforholdsmæssigt meget. DE mener, at Kommissionens forslag om højere prislofter er fornuftigt, og at loftet bør afspejle forbrugernes Value of Lost Load. DE er enige i, at strategiske reserver kun må aktiveres efter day-ahead- og intra-daymarkederne, og at aktiveringsprisen bør være på niveau med Value of Lost Load. DE er enige i, at der er behov for et styrket samarbejde mellem DSO'er

og TSO'er og finder det positivt, at Kommissionen vil oprette en ny, fælles europæisk DSO-enhed.

Dansk Fjernvarme er generelt tilfreds med forslaget. Dog finder Dansk Fjernvarme, at forslaget gør for lidt ud af forbrugsaspektet omkring de produkter, der beskrives. I flere tilfælde tages særlige hensyn til små anlæg, hvor Dansk Fjernvarme anfører, at det ikke er størrelsen af anlægget, der er afgørende for, om de kan deltage i de enkelte markeder, men snarere hvorledes de er tilsluttet, kan reguleres og er sammenstykket rent teknisk. Det kan derfor forekomme uhensigtsmæssigt med faste grænser.

Dansk Fjernvarme anfører, at forslaget fastlægger principper for tariffer som langt hen af vejen synes fornuftige og indlysende, uanset at der er mange og til tider modstridende hensyn, som skal balanceres. Dansk Fjernvarme finder, at principperne har en tendens til ikke i tilstrækkelig grad at inddrage forbrugsaspektet. Kravet om ens indfødningsstariffer er tilsyneladende fornuftig, men bryder med princippet om, at systemet skal være omkostningsægte. Dansk Fjernvarme angiver, at der i forslaget indgår et princip om, at flaskehalsindtægter skal anvendes til at sikre og udbygge kapaciteten. Da Danmark er et udpræget transitland medfører udbygninger af udlandsforbindelser langt hen ad vejen behov for udbygning og forstærkning af interne forbindelser, således at elektriciteten kan flyde gennem landet. Dansk Fjernvarme mener, at disse udbygninger og forstærkninger bør være en del af grundlaget for investeringerne i udlandsforbindelserne, og at flaskehalsindtægter herefter skal kunne anvendes til finansiering af samme udbygninger og forstærkninger af transmissionssystemet. Dansk Fjernvarme bemærker, at EU har lagt sig fast på, at det eksisterende tarifsystem, hvor omkostninger for det overordnede elnet sendes ned i systemet mod forbrugerne, skal være gældende, uanset at der kan være meget produktion og forbrug, som ikke relaterer sig til en tilsvarende transportmængde i det overordnede elnet (transit og eksport). Der mangler en analyse af, om det ikke er mere hensigtsmæssigt, at det overordnede elnet ansues som et transmissions- og transitsystem, hvor aktører som indfører fra underliggende net, aktører som trækker elektricitet ud samt flaskehalsindtægter tilsammen skal dække omkostningerne. En sådan løsning giver større transparens samt et mere omkostningsægte system, idet de reelle udgifter og indtægter for det overordnede elnet synliggøres. Dansk Fjernvarme har det synspunkt, at et integreret energisystem med konkurrence mellem energiarterne kræver et fuldt ud omkostningsægte tarifsystem, idet forvridninger og omfordelinger vil få karakter af at være "skat" eller "statsstøtte". Dermed bliver tarifieringen en politisk sag, hvilket kan blive meget vanskeligt på EU-niveau.

DI er enig i, at ukoordineret markedsregulering har hørt til forstyrrelser i engrosprisen på tværs af medlemslandene, hvilket har negative konsekvenser for investeringer og handel på tværs af grænserne. DI støtter, at elprisen bør sættes ud fra udbud og efterspørgsel og så vidt muligt bestemmes af markedet. Det er derfor vigtigt at sikre, at administrative og implicite prisforstyrrelser fjernes. DI mener, at det er positivt, at alle markedsdeltagerne fremover skal have balanceansvar eller skal kompensere økonomisk for de ubalancer i systemet, som de forårsager. DI mener

imidlertid ikke, at generatorer på under 500 kV bør undtages fra at betale for de ubalancer, som de skaber. DI støtter forslag om, at markedet skal være åbent for bud tættere på driftsøjeblikket, i kortere tidsintervaller, og at minimumsgrænsen for budene bør sættes ned. DI anser forslag om prisrestriktioner som problematisk, da det rent teoretisk er nødvendigt med et prisloft, og fordi forslaget er konstrueret således, at medlemslandene ikke behøver at have samme prisloft, da prislofter bestemmes af de enkelte medlemslandes Value of Lost Load². DI roser forslaget om at udfase priority dispatch. DI er omvendt ikke enig i, at generatorer under 500 kW fortsat skal have forgangsret, da dette ikke er i overensstemmelse med principperne om lige vilkår for alle og et mere markedsdrevet marked. Dog mener DI, at det er fornuftigt at bibeholde priority dispatch for gamle generatorer, der allerede i dag har forgangsret, for at undgå at ændre markedsvilkår for investeringer, der allerede er foretaget. DI bemærker, at der generelt er el-overkapacitet i EU, og at det er af yderste vigtighed, at medlemslandene viser, at der rent faktisk er brug for kapacitetsmekanismer ud fra et forsyningsikkerhedsperspektiv. Det er samtidig positivt at grænseoverskridende kapacitet fremadrettet skal kunne deltage i kapacitetsmekanismer for at fremme samhandlen og binde markederne bedre sammen. På sigt ønsker DI, at man skal arbejde frem mod et tæt samarbejde og et overvejende "energy-only" el-marked. Der lægges vægt på, at kapacitetsmekanismer ikke må skabe unødige markedsforstyrrelser eller begrænse handel på tværs af grænserne. DI stiller spørgsmålstejn ved, om kravet om, at ny kapacitet ikke må udlede mere end 550 g CO₂/kWh, hvis det skal kunne byde ind som kapacitetsmekanisme, vil give en fordel for f.eks. gamle kulfyrede værker, da disse ikke vil være underlagt samme regulering. Samtidig bemærkes det også, at disse typer anlæg allerede vil være underlagt EU's kvotesystem. DI er positive over for, at eksisterende kapacitetsmekanismer skal opfylde de samme krav, som der lægges op til, at nye kapacitetsmekanismer skal.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter generelt, at der opstilles klare fælles regler med respekt for nationale forskelligheder i energisystemer for EU's el-marked. DØR støtter de foreslåede bestemmelser om, at alle markedsaktører skal medvirke til og være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, de påfører det samlede energisystem, samt at alle markedsaktører skal have adgang til balancemarkedet. DØR støtter, at små producenter (mindre end 500 kW) og demonstrationsprojekter kan undtages for balanceansvar. DØR mener, at der skal ses på, om el fra effektiv kraftvarme baseret på afbrænding af fossile brændsler fortsat skal kunne opnå fortrinsret. DØR finder det ikke tilstrækkeligt velbegrunder helt at fjerne muligheden for maksimums- og minimumspriser, og at eventuelle flaskehalsindtægter i transmissionsnettet bør kunne bruges til at nedsætte transmissionstariffer og til betaling for vedligehold af infrastruktur, samt til at reducere forekomsten af flaskehalse. DØR mener, at betalingen for anvendelse af både transmissions- og distributions-systemer skal fastlægges efter, hvilke krav der driver omkostningen ved disse el-net, såsom netbelastning og effektbehov. DØR mener, at behovet for et kapacitetsmarked skal begrænses mest muligt gennem tiltag, som styrker el-transmission mellem forskellige produktionsformer for el, samt gennem nationale fleksibilitets- og

² Betegnelse for forbrugernes betalingsvillighed for at undgå at blive afkoblet fra el-forsyningen på et givet tidspunkt.

lagringstiltag. DØR mener, at anvendelsen af kapacitetsmarkeder skal udformes, så de fremmer indfasning af kapacitetsskabende produktion baseret på vedvarende energi eller på så lavt CO₂-udledende produktionsformer som overhovedet muligt. DØR finder, at den foreslåede grænse på 550 gram CO₂ pr. kWh er alt for høj. Et forslag til krav kunne være 400 gram CO₂ pr. kWh i 2023. DØR støtter under visse betingelser, at der etableres et stærkere regionalt samarbejde mellem nationale TSO'er, og, at der skal ske en bred konsultationsproces, når ENTSO-E eller de regionale driftscentre for TSO'er fastlægger initiativer efter forordningen.

Landbrug & Fødevarer støtter forordningens indsats for øget integration af det europæiske el-marked og støtter ambitionen om velfungerende el-markeder med lige konkurrencevilkår på tværs af grænserne for at sikre grundlaget for en lav elpris i Danmark. Landbrug & Fødevarer mener, at der på sigt skal stilles data om energiforbrug til opvarmning, varmt brugsvand og køling til rådighed for forbrugerne for at understøtte udviklingen af markedet og teknologier for smart energi.

Vedvarende Energi (VE) støtter forordningens formål om det indre marked for el, som understøtter en hurtigere omstilling til vedvarende energi. VE er uenig med forordningens forslag om ændringer af krav for balanceansvar. VE mener, at mindre producenter af vedvarende energi (under 500 kW) altid bør undtages fra balanceansvar. VE er kritisk over for afskaffelse af prislofter, da dette ifølge VE kan føre til udnyttelse af markedsmagt i markeder med utilstrækkelig konkurrence. VE mener, at der fortsat bør være prioritet i lastfordelingen (priority dispatch) til vedvarende energianlæg op til samme grænse som lokale energifællesskaber (18 MW i stedet for 500 kW). VE mener, at flaskehalsindtægter fortsat skal kunne bruges til reduktion af transmissionstariffer og vedligeholdelse af eksisterende net. VE foreslår en lavere grænse for CO₂-emissioner for elproduktionsanlæg ved deltagelse i kapacitetsmekanismer fra 550 g/kWh til fx 400 g/kWh. Endelig bemærker VE, at national forsyningssikkerhed i højere grad skal tages højde for i de regionale driftscentre for eltransmissionsnettet.

Vindmølleindustrien mener, at en modernisering af el-markedets funktion til at afspejle en mere decentraliseret produktion, som i højere grad er baseret på fluktuerende vedvarende energi, er central for, at den grønne omstilling kan ske på den mest omkostningseffektive måde. El-markedet skal gøres mere fleksibelt, og der skal etableres et "level playing field" for derved at sikre, at VE kan indgå på lige vilkår på markedet. VE's forpligtelse til at medvirke til balancering af markedet på lige fod med øvrige producenter er derfor også en naturlig del af et nyt markedsdesign. Vindmølleindustrien kan støtte begrænsning af rettigheden til prioriteret adgang for VE i en kontekst med velfungerende el-markeder. Denne forrang bør alene opretholdes i særlige tilfælde for ny kapacitet, når der er tale om mangel på velfungerende kort tids-markeder, og i disse tilfælde for en tidsbegrænset periode med fokus på udbedring af de markedsfejl, der har nødvendiggjort en midlertidig forrang for VE. Vindmølleindustrien bemærker i forbindelse med begrænsningen af prioriteret adgang, at det er afgørende med øget transparens om TSO'ers kontrakter med konventionelle kraftværker, der skal være i drift for at opretholde system-sikkerheden. Disse bør begrænses til det teknisk nødvendige absolutte minimum,

og Kommissionen skal sikre, at konventionelle kraftværker ikke disproportionalt får adgang til nettet på basis heraf, mens VE begrænses. I forlængelse heraf støtter Vindmølleindustrien afskaffelse af støtte til kraftværkerne i form af markedsforvridende kapacitetsmekanismer. Tilgangen til kapacitetsmekanismer i forslaget støttes, idet det indebærer, at etablering af kapacitetsmekanismer skal være den absolutte undtagelse efter en afsøgning af alle alternativer ud fra et regionalt sigte. I de tilfælde kapacitetsmekanismer ikke kan undgås, støtter Vindmølleindustrien, at mekanismerne etableres på regionalt plan og på den mindst markedsforvridende måde for en tidsbegrænset periode. Vindmølleindustrien støtter ligeledes, at forslaget lægger op til en begrænsning af afkortning af VE-produktion, herunder særligt for VE, og at der sættes klare regler for kompensation i de tilfælde TSO'en ikke kan undgå dette.

Sagen har den 8. juni 2017 været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Fjernvarme, Det Økologiske Råd, VedvarendeEnergi og WWF Verdensnaturfonden:

Dansk Fjernvarme har henvist til, at der bør være ens indfødningsstarif for produktion, uanset hvilket spændingsniveau der er indkoblet på, dvs. at princippet også bør omfatte ens tarif for forbrug i lagre og spidslastanlæg (elpatroner) uanset spændingsniveau.

Det Økologiske Råd (DØR) henviser generelt til deres tidligere høringssvar. DØR fremhæver desuden, at de kan bakke op om, at kapacitetsmekanismer skal begrænses mest muligt, at den metodologi, der skal udvikles for at analysere medlemsstaternes ressourcebehov fuldt ud inkluderer alle niveauer af energisystemelementer såsom energieffektivitet, lagring og forbrugerreaktioner, og at kapacitetsmekanismer, hvis de vurderes nødvendige, skal være midlertidige, åbne for aktører i andre lande og designes, så alle aktører kan deltage. I den sammenhæng finder DØR, at der skal sættes en CO₂-grænse for, hvilken produktion der skal have adgang til ekstra betaling uden om markedet. Fsva. ROC's hæfter DØR sig ved, at det virker noget løst og usikkert, hvor meget transparens der vil være omkring beslutningstagen, og hvorvidt og ift. hvilke elementer interessenter vil blive inddraget.

VedvarendeEnergi har henvist til deres tidligere høringssvar samt tilkendegivet, at de kan tilslutte sig Dansk Fjernvarmes bemærkninger om, at transmissionstariffer skal afspejle transmissionsnettenes anvendelse til transmission (svarende til roadpricing for biler), så el betaler efter brug af transmissionsnettene, og at el, der ikke passerer transmissionsnettene ikke betaler transmissionstarif.

WWF Naturfonden støtter op om DØR's bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning til Kommissionens forslag til en revideret elforordning.

Hvad angår udvidelse af markedsregler, som skal sikre fleksibilitet, bedre konkurrence og klare prissignaler for markedsaktører er der overordnet to grupperinger omkring undtagelser for mindre VE-anlæg. Den ene gruppe af lande arbejder for at fjerne eller minimere undtagelser for mindre VE-anlæg, mens den anden gruppe af lande arbejder for at bibeholde eller øge undtagelserne i Kommissionens forslag.

Forslaget omkring en revision af prisområdeinddeling møder stor modstand fra nogle medlemsstater, mens en stor gruppe af medlemsstater generelt er åbne over for indgåelse af et kompromis på dette punkt.

En gruppe af medlemsstater støtter op om, at prissignaler alene skal drive investeringer i energimarkedet, og at anvendelse af kapacitetsmekanismer skal være begrænset og midlertidige. En anden gruppe af medlemsstater støtter modsat kapacitetsmekanismer som en integreret del af el-markedet.

Forslaget om et udvidet samarbejde mellem transmissionsselskaberne (TSO'erne) igennem regionale driftscentre (ROCs) støttes kun fuldt ud af meget få medlemsstater. De fleste medlemsstater udtrykker således forbehold for at udvide samarbejdet mellem TSO'erne, og ønsker en større rolle for medlemsstater i sammensætning af regionerne og ved udpegning af nye fælles opgaver. Formandskabet har derfor introduceret et mindre omfattende samarbejde mellem TSO'erne end ROCs i form af Regional Security Coordinators (RSCs).

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en revision af forordning om det indre marked for elektricitet velkommen og finder det vigtigt at arbejde for et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at muliggøre en omkostnings-effektiv integration af vedvarende energi og sikring af energiforsyningsikkerhed i Danmark og i Europa.

Danmark og Norden er langt fremme ift. udviklingen af et velfungerende el-marked, som muliggør omfattende handel på tværs af grænser. Kommissionens forslag er tydeligt inspireret af den nordiske indretning af el-markedet, og regeringen vil i forhandlingerne arbejde for et fortsat stærkt nordisk aftryk.

Regeringen støtter op om, at Kommissionens forslag sikrer udvidelse af markedsregler, der skal sikre fleksibilitet, bedre konkurrence og klare prissignaler for markedsaktører. Specifikt arbejder regeringen for, at balanceansvar udvides til flere markedsaktører, prioriteret adgang til nogle former for produktion bliver afskaffet eller reduceret i takt med at andelen af vedvarende energi øges, og at politiske, men ikke tekniske, prisgrænser på engrosmarkedet afskaffes.

Regeringen lægger vægt på, at forordningsforslaget om det indre marked for elektricitet indeholder rammebetingelser, der skal fremme en bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet, herunder en effektiv prisområde-inddeling. Regeringen anerkender det politiske element i en prisområde-ændring og arbejder for at

etablere en proces, der afspejler dette samt sikrer en hensigtsmæssig inddragelse af medlemsstaterne i beslutningen om prisområde-ændringer. Regeringen lægger desuden vægt på, at der i forslaget indgår regler for grænseoverskridende handel med elektricitet, kapacitetsberegning og håndtering af fysiske begrænsninger, som følger princippet om fri bevægelighed af varer i EU. Regeringen finder, at undtagelser hertil skal begrænses til et minimum og skal være begrundet i hensyn til systemsikkerheden og langsigtet omkostningseffektivitet, der tager betydningen for hele EU med i vurderingen.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at behovet for kapacitetsmekanismer baseres på en europæiske analyse, så det sikres, at fordelene ved at kunne handle med elektricitet på tværs af grænser medregnes. Regeringen anerkender samtidig, at en sådan analyse kan suppleres af regionale og nationale analyser, idet disse har et mere detaljeret informationsniveau. Regeringen støtter Kommissionens forslag om en emissionsstandard på 550 gram per kWh for produktionsenheder i kapacitetsmekanismer. Regeringen anerkender imidlertid, at der kan være behov for fleksibilitet i forhold til strategiske reserver, da de kun aktiveres i nødstilfælde, hvor forsyningssikkerheden ellers ikke vil være garanteret, og fordi de er mindst markedsindgribende.

Regeringen er opmærksom på, at Kommissionens forslag indeholder ændringer i forhold til transmissionsselskabernes (TSO'ernes) muligheder for anvendelse af indtjening fra internationale elforbindelser, de såkaldte flaskehalsindtægter. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at den nuværende mulighed for at anvende flaskehalsindtægter til at nedsætte nettariffer fortsat skal være mulig.

Regeringen støtter øget regionalt samarbejde mellem transmissionsselskaber, da det sikrer en tættere sammenhæng mellem markedet og fysikken (systemdriften) øget transparens i transmissionsselskabernes beslutninger, og derved bidrager til de ønskede effektiviseringer i de europæiske elsystemer. Regeringen støtter at der sker øget regionalt samarbejde om bl.a. regional dimensionering af reservekapacitet. Regeringen støtter af den grund etablering af regionale driftscentre (kaldet ROCs), men finder samtidig, at der bør tages højde for behovet for fleksibilitet i forhold til, hvilke opgaver som de regionale driftscentre bør varetage, samt hvor bindende karakter de regional driftscentres anbefalinger bør være.

Regeringen støtter oprettelsen af en sammenslutning af europæiske distributionselskaber. Herunder arbejder regeringen for, at distributionselskaber er repræsenteret med ét medlem per medlemsstat i beslutningsorganen for sammenslutningen af europæiske distributionselskaber.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 1. december 2017 til forhandlingsoplæg.

4. Direktivforslag om fælles regler for det indre marked for elektricitet

KOM (2016) 864

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag om et direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for All Europeans".

Formålet med forslaget er at fastsætte fælles regler for produktion, transmission, distribution, lagring og handel med el med det formål at etablere et integreret, forbrugerorienteret og fleksibelt el-marked i EU.

Mange af ændringsforslagene er en tilnærmelse af europæisk regulering til den eksisterende markedsregulering i Norden og eksisterende regulering af detailmarkedet i Danmark. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes at have visse erhvervsøkonomiske konsekvenser, afhængigt af den endelige udformning af reglerne, samt lovgivningsmæssige konsekvenser, som forventes at bestå i tilpasninger af gældende dansk ret og behov for udarbejdelse af supplerende regler i forhold til gældende ret.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi.

Det estiske formandskab har sat direktivforslaget om fælles regler for det indre marked for elektricitet på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2016) 864 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet. Forslaget er en omarbejdning af direktiv 2009/72/EF.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at nye teknologiske og politiske udviklinger har ført til grundlæggende ændringer i det indre el-marked.

Kommissionen henviser til, at andelen af vedvarende energi i elsystemet er kraftigt forøget og vil udgøre en stadigt større del af elforsyningen i fremtiden. Elproduktion fra vedvarende energi som vind og sol er bl.a. karakteriseret ved at være mere fluktuerende og decentralt placeret i forhold til konventionelle produktionsteknologier. I den forbindelse er der i dag et mindre skarpt skel mellem producentrollen og forbrugerrollen end tidligere. Den teknologiske udvikling inden for bl.a. fjernaflæste tilmålere har åbnet nye muligheder for forbrugernes aktive deltagelse i el-

markedet, herunder at såkaldte aggregatorer³ kan pulje el-forbrugernes forbrug med henblik på at tilbyde fleksibilitet til el-markedet.

En omkostningseffektiv integration af vedvarende energi i elsystemet forudsætter derfor ifølge Kommissionen en tilpasning af markedsreglerne, så markedet giver de rette signaler til markedsaktørerne, herunder forbrugerne, til at sikre den nødvendige fleksibilitet til el-systemet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det estiske formandskab har sat direktivforslaget om fælles regler for det indre marked for elektricitet på dagsordenen for energirådsmødet den 18. december 2017 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at sikre, at EU's medlemsstater indfører markedsregler, der fremmer et velfungerende, fleksibelt indre el-marked, hvor forbrugerne spiller en større rolle, og hvor forbrugerne samtidig sikres en række rettigheder.

Det væsentligste indhold i forslaget er:

- i. Indførelse af regler, som skal fremme markedsbaseret prisdannelse, herunder ved at udfase regulerede priser for el-forbrugere. Medlemsstater kan fastholde eller implementere foranstaltninger, der beskytter særlige udsatte husstande i en begrænset periode efter direktivets ikrafttræden.
- ii. Krav om, at forbrugere er berettiget til at have og skifte elhandelsselskab. Dertil kommer mindstekrav for kontraktforhold mellem forbrugere og elhandelsselskaber. Der skal etableres værktøjer, der muliggør sammenligning af elhandelsselskabernes produkter, og der fastsættes minimumskrav for el-regningers udformning og indhold. Forbrugere sikres ret til dynamiske prisprodukter, der relateres til elprisen på engrosmarkedet (fx via afregning på timebasis) og adgang til at indgå aftale med en aggregator. Forslaget sikrer etablering af såkaldte energifællesskaber – og deres adgang til at kunne købe og sælge strøm også til det offentlige net.
- iii. Krav til medlemsstater om at sikre udrulning af fjernaflæste timemålere til alle forbrugere (pba. en cost-benefit-analyse) samt krav til målernes funktionalitet. Der opstilles endvidere minimumskrav til håndtering af data samt krav om at udarbejde en fælles europæisk datastandard.

³ En aggregator er en kommerciel aktør, der samler en tilstrækkelig volumen ved at mobilisere og aktivere elforbrug og -produktion fra mindre kunder ved, at kunder mod betaling ændrer forbrugs- og produktionsadfærd for at imødekomme et behov fra elsystemet.

- iv. Krav til medlemsstaterne om at definere energifattigdom samt rapportere til Kommissionen herom.
- v. Krav til medlemsstaterne om at udarbejde regulering, der tilskynder distributionselskaber (DSO'er) til effektiv drift af distributionsnettet. DSO'er skal udarbejde en netudviklingsplan, der indeholder planlagte investeringer over de kommende fem til ti år med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur. Netudviklingsplanen skal bl.a. vise anvendelsen af prisfleksibelt elforbrug, energieffektivitet og energilageranlæg. Forslaget fastslår også, at distributionselskaber kun under særlige omstændigheder må eje lagringsfaciliteter som fx batterier og udrulle ladestationer til elbiler.
- vi. Krav om, at transmissionsselskaber (TSO'er) skal købe systemydelse⁴ fra markedsaktører, og at TSO'er som udgangspunkt ikke må eje lagringsfaciliteter eller anlæg, der leverer systemydelser. Kravene om unbundling, dvs. sikring af uafhængighed af transmission fra produktion og handel, er uændrede.
- vii. Regulatorerne forpligtes til at samarbejde på tværs af grænser, bl.a. ved at koordinere og overvåge de nationale, regionale og europæiske effekttilstrækkelighedsanalyser, som forslås indført, jf. forslaget til forordning for det indre marked for elektricitet (KOM (2016) 861). Ydermere beskriver forslaget regulatorernes forpligtelse i forhold til oprettelse af regionale driftscentre (ROCs).

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til: 1) at udarbejde retningslinjer for samarbejde mellem nationale regulatorer, og 2) at udarbejde retningslinjer for procedurerne forbundet med at sikre, at nationale regulatorers beslutninger er i overensstemmelse med netværksregler og retningslinjer.

Det foreslås i henhold til den Inter-institutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) forventes at vedtage sin betænkning den 11. december 2017.

⁴ Systemydelser er et samlebegreb for de produktions- og forbrugsreduktionsressourcer, som står til rådighed i driftstimen, og som aktiveres automatisk eller på anmodning fra den systemansvarlige aktør.

5. Nærhedsprincippet

Direktivet har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsyningsikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Kommissionen anfører, at et integreret el-marked i EU ikke effektivt kan opnås på nationalt niveau, og at isolerede nationale strategier vil føre til yderligere forsinkelser i gennemførelsen af det indre el-marked. Kommissionens evaluering viser, at nationale tilgange og statslige indgreb i markedet har resulteret i ineffektiv og uforønelig regulering og forsinkelser i at korrigere markedsforvridninger.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af el-markeder i Europa kræver tættere koordinering mellem nationale aktører, idet nationale politiske indgreb i elsektoren har en direkte indvirkning på nabolandene.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning (LBK nr. 418 af 25/04/2016)
- VE-loven (LBK nr. 1288 af 27/10/2016)

Samt en række relevante bekendtgørelser, herunder:

- Bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser overfor slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. (BEK nr 1395 af 25/11/2016))
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes indberetning af standardpriser, tariffer, rabatter og vilkår på prisportalen elpris.dk (BEK nr 1279 af 25/10/2016)
- Bekendtgørelse om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet (BEK nr 999 af 29/06/2016)
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugere (BEK nr 1400 af 03/12/2015)
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (BEK nr 1233 af 06/11/2015)
- Bekendtgørelse om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget (BEK nr 1358 af 03/12/2013)
- Bekendtgørelse om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. (BEK nr 1002 af 20/10/2011)
- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (BEK nr 891 af 17/08/2011)

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil medføre en række ændringer på lov- og bekendtgørelsesniveau. Det forventes, at der ved implementeringen af direktivet i dansk ret, vil være tale om en række større tilpasninger af gældende ret samt behov for udarbejdelse af supplerende regler i forhold til gældende ret.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser ved, da mange af ændringsforslagene er en tilnærmelse af europæisk regulering til den eksisterende markedsregulering i Norden og eksisterende regulering af detailmarkedet i Danmark. Det forventes dog, at regulering og lovgivning som følge af forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser i form af administrative omkostninger hos de relevante myndigheder. Administrative og statsfinansielle udgifter vedrørende EU-sager afholdes som det klare udgangspunkt indenfor ressortministeriets egne rammer, *jf. Budgetvejledningen 2.4.1.*

Samfundsøkonomiske konsekvenser

I Kommissionens konsekvensanalyse fra 30. november 2016 blev de økonomiske gevinster på tværs af EU, ved revidering af markedsdesign, estimeret til at være 9,5 mia. euro frem til 2030. Det forventes blandt andet gennem en styrkelse af de korte markederne for elektricitet (intraday og balancering), afskaffelse eller reduktion af markedsforvridende foranstaltninger, en bedre udnyttelse af interkonnektorer, regional samarbejde af transmissionselskaber, bedre rammer for fleksibelt forbrug og en optimering og omkostningsreduktion af de nødvendige reserver i EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes samlet set at have overvejende positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

I Kommissionens forslag stilles der imidlertid krav om udrulning af smarte målere og specifikke funktionelle krav til de smarte målere, herunder krav om at målingen og udvekslingen af forbrugsdata skal kunne gøres i samme tidsopløsning som i balancemarkedet, som forventes at blive ændret fra timebasis til 15 minutters udveksling. Forslag om 15-minuttes måledataudveksling vurderes på nuværende tidspunkt at kunne medføre erhvervsøkonomiske omkostninger, da udgangspunktet i Danmark pt. er udveksling på timebasis. En præcisering i forslaget af, at måledataudveksling kun skal ske pr. 15 minut, hvor det vurderes rentabelt, vil dog minimere de erhvervsøkonomiske konsekvenser hos netvirksomhederne, Energinet og elhandelsvirksomhederne betydeligt.

I Kommissionens forslag stilles der desuden krav om, at netvirksomhederne mindst hvert andet år skal udarbejde og offentliggøre en netudviklingsplan. Det vurderes, at dette kan medføre omkostningerne for alle netvirksomheder på op til ca. 9 mio. kr. hvert andet år. Hvis Danmark vælger at gøre brug af muligheden for at undtage små netvirksomheder med færre end 100.000 kunder fra dette krav, vil omkostningerne kunne mindskes til ca. 2 mio. kr. hvert andet år. Netvirksomhederne er underlagt indtægtsrammer og må opkræve nettariffrer under indtægtsrammen til dæk-

ning af netvirksomhedens omkostninger. Øgede omkostninger i netvirksomhederne grundet nye krav vil alt andet lige betyde, at nettariffrerne øges.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En øget andel fluktuerende vedvarende energi øger værdien af og behovet for fleksibilitet i el-systemet. Forslaget har fokus på at fremme forbrugsfleksibilitet ved at sætte rammerne for, at kunderne har mulighed at reagere på prissignaler i markedet, og at mindre produktionsanlæg og forbrugssiden i højere grad kan deltage i markedet for el og i markeder for fleksibilitet. Forslaget understøtter derfor, at de europæiske klimamål opnås ved at fremme en omkostningseffektiv grøn omstilling, der fleksibelt integrerer stadigt større mængder fluktuerende vedvarende energi.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Det er modtaget nedenstående høringsvar:

Branchefællesskab for Intelligent Energi (iEnergi) understreger særligt betydningen af, at der lægges op til, at medlemsstaterne i love og regler definerer rammerne for aggregatorer og fleksibelt forbrug i markedsforskrifter mhp. at sikre den fulde deltagelse af efterspørgselsfleksibilitet i el-markedet. iEnergi påpeger et behov for at ændre en række artikler, som skaber alvorlige markedsfejl. iEnergi ser i den forbindelse en risiko for, at der skabes incitament til spekulation mod markedet, som underminerer prisdannelsen. På den baggrund foreslår iEnergi, at artikel 17.3.a., 17.3.d og 17.4. udgår af direktivteksten og overlades til medlemsstaternes nationale regulering.

Dansk Energi (DE) støtter forslaget om, at TSO'erne skal købe systemydelse fra markedsdeltagerne og tilslutter sig Kommissionens forslag om, at TSO'er ikke må eje anlæg til produktion af systemydelser aht. at sikre en ligeværdig konkurrence ift. kommercielle markedsaktører. DE støtter forslaget om energifællesskaber i tilfælde, hvor det lokale netselskab ikke kan levere den nødvendige ydelse. DE mener, at det er afgørende, at kompetencen til at tildele net-bevillinger ikke fratages medlemsstaterne. DE er positiv over for Kommissionens forslag om at styrke netselskabernes incitamenter til at udnytte fleksibelt forbrug gennem aggregatorer. DE anbefaler, at der laves en passende implementeringsperiode, såfremt der indføres nye tekniske krav til fjernaflæste elmålere og tilhørende systemer. DE støtter ikke kravet om minimumsinformation vedr. regning og regningsoplysninger, da det ifølge DE kan være en hæmsko ift. udvikling af nye former for kundekommunikation og produkter på markedet. Endvidere er DE kritisk over for en introduktion af et fælles EU dataformat med henvisning til, at den danske elbranche de seneste 3-4 år har brugt ressourcer på at implementere engrosmodellen. DE støtter forslaget om afskaffelse af regulerede slutkundepriser. Endvidere støtter DE den foreslåede udfasning af regulerede priser over for sårbare elkunder. DE støtter kravet om garanteret leverandørskifte inden for 3 uger. DE mener, at aggregatorer skal behandles på lige fod med øvrige aktører.

Dansk Fjernvarme hæfter sig ved, at EU garanterer forbrugeres ret til at producere elektricitet til eget forbrug og sælge overskud til nettet. Dansk Fjernvarme hæfter sig ved, at distributionsselskaber skal have tilladelse til at løse problemer med fluktuierende elektricitet lokalt, hvor EU tager fat på en barriere for mere integrerede energimarkeder i Danmark, og som kun kan løses via en gentænkning af tarifystemet. Dansk Fjernvarme nævner, at det er vigtigt, at den lagring, der kan ske i et fjernvarmesystem ved en kombination af elforbrug og -produktion ligestilles med fx lagring i vandmagasiner. Opnås denne ligestilling ikke, forpasser Danmark muligheden for at kunne få værdi ud af denne lagringsmulighed, som allerede er etableret, og som vore nabolande mod syd og evt. vest kunne have behov for. Dansk Fjernvarme savner et tidsperspektiv i forbindelse med lagring.

Det Økologiske Råd (DØR) fremhæver, at det fortsat skal være muligt for medlemslandene at fremme etablering af nationale forbrugerreaktionsmuligheder, energilagring, elektrisk baseret transport m.m. DØR savner bestemmelser om, at medlemsstaterne først og fremmest skal afhjælpe energifattigdom ved at sikre, at de berørte forbrugeres energibehov reduceres. DØR mener, at det er vigtigt at give forbrugerne muligheden for både at vælge el-produkter efter f.eks. klimakvalitet samt mulighed for at reagere på prissignaler, og at det bør skrives ind i direktivet, at adgang for tredjepartsaktører ikke forhindrer, at tariffer for transmission og distribution fx. fastlægges efter belastning af elnettet, og at fastsættelsen af netbetaling sker efter el-effekt-behov. DØR savner fortrinsret for VE-baseret produktion i kapacitetsmekanismer, og at det forud for afgivelse af tilladelse til ny produktion skal overvejes, om det er muligt at reducere elforbruget eller, fx etablere lokale lagringsinitiativer. DØR anfører, at der bør være mulighed for at afvise yderligere elproduktion enten produceret via private husholdninger eller i energifællesskaber, såfremt det forventes at udgøre et problem for det lokale, regionale eller nationale el-nets funktion, eller det vil udgøre en betydelig samfundsøkonomisk omkostning. DØR anfører, at El-distributionsselskaber ikke bør hindres i at opstille el-ladere til elbiler. DØR foreslår, at der efter vedtagelse af et fornyet el-markedsdirektiv nedsættes nationale implementeringsråd med bred repræsentation af interessenter.

Dansk Industri (DI) er positive over for, at Kommissionen ønsker at fremme fleksibelt forbrug, men ser problemer i, at aggregatorer fritages for almindeligt markedsansvar, hvis en aggregator, der skaber ekstraomkostninger for andre, ikke kan pålægges at skulle dække disse omkostninger. DI finder det positivt, at regler, der omhandler smartmåleres funktionalitet, er flyttet til el-markedsdirektivet. DI mener ikke, at forbrugerne skal friholdes fra de faktiske omkostninger til udrulning af smarte målere, som der lægges op til i direktivet, da det i sidste ende vil være forbrugerne, der får en økonomisk gevinst. DI er i tvivl om, hvorvidt den danske datahub, som på grund af datasikkerhed har begrænsninger på adgangen til data, stemmer overens med direktivforslaget. DI mener dog, at persondatasikkerheden bør gå forud for adgangen til data.

Forbrugerrådet Tænk er positiv over for ønsket om at sætte forbrugeren i centrum. Forslaget indeholder gode takter omkring øget forbrugerbeskyttelse, men kan på

visse punkter forbedres. Fx bør krav til forbrugeres skiftetid på kort eller mellem-langt sigt være 24 timer. Forbrugerrådet Tænk anfører, at hvis fjernelse af prisregulering skal fungere uden at skade udsatte forbrugere, forudsætter det først og fremmest, at markederne kommer til at fungere effektivt. Derudover skal der være prisovervågning, og myndigheder skal kunne gribe ind, hvis grupper af forbrugere stilles urimeligt. Forbrugerrådet Tænk mener, at den foreslåede styrkelse af indsamling af data og overvågning af situationen for udsatte forbrugere bør indeholde hyppigere indberetning af data om forsyningsafbrydelser. Forbrugerrådet Tænk støtter forslaget på energifattigdom, men savner konkrete bestemmelser om, at medlemsstaterne først og fremmest skal afhjælpe energifattigdom ved at sikre, at de berørte forbrugeres energibehov reduceres. Forbrugerrådet Tænk mener, at en understøttelse og præcisering af forbrugernes muligheder for at agere i fællesskab på markedet er en forbedring af regelsættet.

Landbrug & Fødevarer støtter direktivets indsats for øget integration af det europæiske el-marked og støtter ambitionen om velfungerende el-markeder med lige konkurrencevilkår på tværs af grænserne for at sikre grundlaget for en lav elpris i Danmark. Landbrug & Fødevarer mener, at der på sigt skal stilles data om energiforbrug til opvarmning, varmt brugsvand og køling til rådighed for forbrugerne for at understøtte udviklingen af markedet og teknologier for smart energi.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

Vedvarende Energi (VE) mener, at det er vigtigt, at det indre el-marked sikrer en hurtigere omstilling til VE både ved at sikre rettigheder og muligheder for VE-producenter og ved at sikre, at markedsudviklingen ikke bidrager til at øge energifattigdom. Med henblik på at opnå støtte til omstillingen mener VE, at det er vigtigt, at mindre forbrugere og lokale energifællesskaber får de bedst mulige betingelser for at producere VE og deltage i markedet. VE mener, at kravet om, at elpriser ikke skal reguleres, bør begrænses til velfungerende markeder med effektiv konkurrence. VE mener, at lokal el-produktion fra ikke-VE kilder skal belastes med de samme miljøkrav og afgifter som anden ikke-VE elproduktion. VE mener ikke, at distributionselskaber bør hindres i at opstille el-ladere til elbiler af konkurrencehensyn. VE foreslår endvidere, at det kræves, at offentlige elladestander kan benyttes uden abonnement, som det i dag er praksis i Danmark. VE anfører, at forslaget om at eldistributionsselskaber ikke må eje energilagre ikke også bør gælde energifællesskaber. VE foreslår, at der etableres et interessentforum, som skal høres om spørgsmål, der er relevant for implementering af direktivet. VE foreslår, at tariffer for eldistribution fastlægges dynamisk (tidsvarierende) efter belastning af elnettet lokalt, samt at transmissionsbetaling så vidt muligt sker dynamisk efter andelen af VE, så elforbrug fremmes, når der er størst produktion af varierende VE.

Verdensnaturfonden (WWF) mener, at distributionselskaber under alle omstændigheder skal have muligheden for at opstille ladestationer til elbiler. Der bør derudover være et krav om, at alle typer af elbiler kan lade fra laderne. WWF bemær-

ker, at prioriteret adgang for VE bør fortsættes, og at de nuværende grænseværdier for værker, der fortsat kan beholde prioriteret adgang er for restriktive. WWF støtter den restriktive tilgang til kapacitetsmekanismer men bemærker, at de fortsatte muligheder for kapacitetsmekanismer burde begrænses hurtigere.

Sagen har den 8. juni 2017 været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget høringssvar fra Det Økologiske Råd, Vedvarende Energi og WWF Verdensnaturfonden.

Det Økologiske Råd (DØR) finder, at der burde være et bedre link mellem energifattigdom i dette forslag og de to energieffektivitetsforslag, da energifattigdommen kun kan udryddes effektivt i EU ved at mindske energibehovet i udsatte forbrugeres boliger. DØR finder, at det er positivt, at flere lande ser værdien af en større aktivering af fleksibelt forbrug, og finder, at forbrugerne bør gøres til en del af den grønne omstilling ved at give transparens og information ift. klimakvaliteten af deres energiprodukter.

VedvarendeEnergi henviser til deres tidligere høringssvar.

WWF Verdensnaturfonden støtter DØR's bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning til Kommissionens overordnede målsætninger med forslaget om et revideret el-markedsdirektiv.

Forslaget om at udfase al form for regulerede priser i detailmarkedet deler medlemsstaterne i to grupperinger. Den ene gruppering henviser til behovet for og lægger vægt på at beskytte sårbare forbrugere. Den anden gruppe henviser til fri prisdannelse som et fundamentalt markedsprincip. I formandskabets seneste revision af forslaget lægges der op til, at regulerede priser som udgangspunkt tillades, dog under forudsætning af, at der overholdes nogle klare principper for udformningen heraf. Et eksempel på et princip er, at regulerede priser kun må anvendes til beskyttelse af energifattigdom/svage forbrugere og f.eks. ikke må resultere i øgede omkostninger for andre markedsaktører. Danmark har allerede tilbage i 2014 udfaset brugen af regulerede priser.

Hvad angår forslagene, som har til formål at aktivere et fleksibelt forbrug, har en overvægt af medlemsstater udtrykt generel støtte til tiltagene hertil. Der er generelt under forhandlingerne kommet større klarhed om Kommissionens foreslåede tiltag om lokale energifællesskaber samt aggregatorens rolle, og der vurderes at være opbakning fra flere lande til formandskabets ændrede forslag.

Der er ligeledes generel opbakning til forslaget om at få simplificeret elregningen, og forhandlingerne bevæger sig således i retning af at give medlemsstaterne større fleksibilitet til at fastsætte krav til oplysninger i regningen. F.eks. fleksibilitet til at flytte nogle af oplysningerne til en digital platform, hvis dette vurderes at være mere hensigtsmæssigt i forhold til at sikre en omkostningseffektiv omstilling.

En større gruppe medlemsstater er imidlertid kritiske over for Kommissionens forslag om, at transmissionsselskaberne ikke må eje anlæg, som leverer systemydelser, og fremfører, at dette som minimum bør undtages for integrerede netkomponenter.

Forslaget vedrørende udrulning af samt krav til smarte målere møder generel støtte fra medlemsstaterne, så længe udrulningen er baseret på en cost-benefit analyse, og krav til målere kun skal gælde for fremtidig udrulning eller ved udskiftning af målere. En mindre gruppe lande – herunder Danmark – har rejst bekymring om proportionaliteten i kravet om, at målere skal kunne understøtte afregning af forbruget i kortere tidskader, end det er tilfældet i dag, hvor der f.eks. i Danmark ka nafregnes på timebasis. Gruppen af lande er bekymret for, at omkostninger på nuværende tidspunkt overstiger fordelene herved.

En overvægt af lande forholder sig kritisk til forslaget om at give Kommissionens kompetence til at udstede nye netregler via delegerede retsakter, mens andre lande henholder sig til, at Kommissionens forslag umiddelbart må vurderes efter de almindelige gældende rammer for brugen af delegerede retsakter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en revision af el-markedsdirektivet velkommen og finder det vigtigt, at EU samlet set etablerer et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og sikring af energiforsyningsikkerhed i Danmark og i Europa. Regeringen støtter i den forbindelse initiativer, som kan sikre de rette prissignaler, og anser i den sammenhæng udvikling og implementering af fælles regler som afgørende for at fremme konkurrencen og fleksibiliteten i energisektoren.

Regeringen støtter en styrkelse af forbrugerne gennem implementering af et gennemsigtigt og velfungerende detailmarked med aktiv deltagelse fra elforbrugere, som fører til større konkurrence mellem leverandører og andre markedsdeltagere, og mulige gevinster for forbrugerne. Regeringen støtter endvidere initiativer og krav, der kan gøre det nemmere at være forbruger, og som kan lette byrder for elselskaberne.

Forslaget har fokus på at aktivere flere deltagere i markedet, herunder slutkunder og sammenslutninger af slutkunder, og at fjerne barrierer for, at forbrugere og nye former for teknologier kan deltage i markedet. Regeringen støtter generelt initiativer, der fremmer markedsadgang og handel med ydelser, der understøtter fleksibilitet i elsystemet. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at medlemsstaterne selv har fleksibilitet til at etablere rammerne for, at markedet kan udvikle og tilbyde forbrugere adgang til dynamiske prisprodukter (dvs. et produkt, hvor forbruget afregnes til priserne i spotmarkedet – fx time for time), som forudsætning for at kunne deltage aktivt i el-markedet.

Regeringen lægger desuden vægt på, at medlemsstaterne har den nødvendige fleksibilitet til at vælge, hvor forbrugeren skal kunne tilgå informationer om priser og forbrug, dvs. om informationerne skal fremgå af selve elregningen som i dag, eller om oplysningerne i stedet skal kunne tilgås digitalt, hvis dette vurderes mere omkostningseffektivt.

Forslaget stiller krav om udrulning af smarte målere, hvilket regeringen støtter. Der stilles desuden en række funktionelle krav til de smarte målere, herunder krav om at målingen og udvekslingen af forbrugsdata skal ske i samme tidskadence som i engrosmarkedet. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at reglerne indeholder den nødvendige fleksibilitet for medlemsstaterne til at vælge, om afregningsfrekvensen i detailmarkedet skal følge engrosmarkedet. Udgangspunktet for udveksling af måledata i Danmark er pt. baseret på timemåling. Det er regeringens holdning, at en eventuel reduktion til 15-minutters måling i engrosmarkedet alene bør indføres i detailmarkedet, hvis det ud fra et omkostningseffektivt hensyn er teknisk muligt, og der er efterspørgsel herom.

Regeringen støtter, at distributionsselskaberne (DSO'erne) skal spille en større rolle i fremtidens fleksible elsystem, hvor øgede mængder af decentral produktion skal tilsluttes distributionsnettet og transporteres til transmissionsnettet. Regeringen støtter, at DSO'erne tilskyndes til effektiv drift af distributionsnettet ved, at DSO'erne mindst hvert andet år skal udarbejde netudviklingsplaner, som indeholder planlagte investeringer over de kommende 5-10 år, dog med mulighed for at undtage DSO med færre end 100.000 kunder. Netudviklingsplaner kan være med til at sikre øget transparens, som vil være en forudsætning for, at der i fremtiden vil være markedsaktører, der kan tilbyde fleksibilitetsydelse eller lagring, herunder til håndtering af flaskehalse.

Regeringen finder, at det bør gøres muligt at tilslutte ladestander til distributionsnettet, om end regeringen samtidig lægger vægt på, at det ikke bør være DSO'ernes opgave at eje, udvikle, forvalte og drive lagringsfaciliteter som f.eks. batterier og ladestander til elbiler. Dette bør i stedet være en kommerciel opgave, som markedet skal drive.

Regeringen lægger vægt på, at det skal være muligt at anvende markedsbaserede mekanismer til levering af systemydelser for at sikre en fair prissætning for leverancer af ydelser til el-nettet, som kan bidrage til at opretholde en stabil drift af el-nettet. Det skal være muligt for markedsaktører at eje nye lagringsfaciliteter eller anlæg, der leverer systemydelser. Regeringen vil desuden arbejde for, at nye integrerede netkomponenter⁵ (fx statiske kompensatorer) ikke undtages for kravet om, at TSO'erne som udgangspunkt skal anvende markedsbaserede mekanismer til levering af systemydelser, som også kan leveres af netkomponenter såsom HVDC forbindelser.

⁵ Netkomponenter er en integreret del af transmissionsnettet, som kan levere visse systemydelser f.eks. spændingsregulering.

Regeringen arbejder for, at en udfasning af regulerede priser i forbrugerledet bør ske inden fem år efter vedtagelse af direktivet, og lægger vægt på, at andre EU-landes brug af regulerede priser i detailmarkedet ikke må påvirke priserne i engrosmarkedet og i øvrigt skal påvirke andre forbrugere og markedsaktører mindst muligt.

Danmark og Norden er langt fremme ift. udviklingen af et velfungerende el-marked, især, hvad angår detailmarkedet. Kommissionens forslag er tydeligt inspireret af den nordiske indretning af el-markedet, og regeringen vil i forhandlingerne arbejde for et fortsat stærkt nordisk aftryk.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 1. december 2017 til forhandlingsoplæg.

5. Forslag til revision af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas ("gasdirektivet")

KOM(2017) 660

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 8. november 2017 fremsat et forslag til ændring af direktivet om fælles regler for det indre marked for naturgas. EU er i overvejende grad afhængig af import af naturgas fra tredjelande, og der er ifølge Europa-Kommissionen behov for at sikre konkurrence på markedet for naturgas via øget gennemsigtighed og rimelige gaspriser.

Gasdirektivet regulerer i dag det indre marked for naturgas i EU. EU-retten er ikke gældende for gasinfrastruktur i tredjelande. Med direktivforslaget lægger Kommissionen op til, at gasinfrastruktur fra et tredjeland til EU fremadrettet skal være omfattet af EU-reglerne inden for EU's jurisdiktion. Direktivforslaget sigter bl.a. på at klarlægge, hvilke forpligtelser der skal pålægges medlemslandene, når gasinfrastruktur fra tredjelande krydser grænsen til EU. Ændringen betyder i praksis, at reglerne også finder anvendelse for infrastruktur på havområdet. Med forslaget vil sådanne forbindelser som udgangspunkt blive omfattet af de eksisterende krav i gasdirektivet om bl.a. tredjepartsadgang, adskillelse mellem transmission og produktion/handel og gennemsigtighed.

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da gastransmissionsledninger, som i dag ligger på dansk søterritorium, men som ikke er koblet til det danske gassystem og dermed ikke omfattet af lov om naturgasforsyning, vil blive omfattet som følge af direktivforslaget. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser.

Regeringen er positiv over for Kommissionens forslag, og regeringen kan overordnet støtte det foreliggende udkast til revision af gasdirektivet samt hensigten om at sikre en hurtig behandling af forslaget i Rådet.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen har ved KOM (2017) 660 af 8. november 2017 fremlagt forslag til en revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas ("gasdirektivet"). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 8. november 2017.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget skal ifølge Kommissionen ses i relation til formålet med EU's energiunion, som bl.a. er at skabe et velfungerende indre marked for naturgas, der også er en forudsætning for at øge forsyningssikkerheden i EU.

Naturgas transporteres primært gennem fast gasinfrastruktur, og ifølge Kommissionen er det derfor essentielt, at der bl.a. er tredjepartsadgang til gasinfrastruktur på ikke-diskriminerende vilkår for alle markedsaktører. Da EU er afhængig af import af naturgas fra tredjelande, bør der ifølge Kommissionen være en høj grad af gennemsigtighed og konkurrence også for så vidt angår den gas, der importeres.

Visse artikler i gasdirektivet omhandler forhold vedrørende tredjelande, men der er ikke i det eksisterende gasdirektiv fastlagt et entydigt regelgrundlag for regulering af gasinfrastruktur til og fra tredjelande. Kommissionen påpeger, at praksis i forhold til gasinfrastruktur til og fra tredjelande er, at der indgås internationale aftaler, som ikke nødvendigvis har omfattet alle principperne i gasdirektivet.

Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en ensartet tilgang til de internationale aftaler med tredjelande for at sikre overholdelsen af gasdirektivets principper. Kommissionen fastslår i direktivforslaget, at gasdirektivet, med tilhørende EU-regulering udstedt i henhold til gasdirektivet, bør være gældende for gasinfrastruktur mellem EU's medlemsstater og tredjelande indenfor medlemslandenes jurisdiktion. Kommissionen vurderer, at dette kan ske gennem en udvidelse af definitionen af sammenkoblingslinjer som fremsat i direktivforslaget.

3. Formål og indhold

Hovedformålet med direktivforslaget er at udvide direktivets anvendelsesområde. Konkret foreslår Kommissionen at udvide direktivets definition af "sammenkoblingslinjer", således at også sammenkoblingslinjer mellem medlemslande og tredjelande eksplicit er omfattet af gasdirektivet. Kommissionen foreslår, at ændringen skal omfatte både eksisterende og fremtidige rørledninger op til grænsen af EU's jurisdiktion.

Forslaget betyder, at sammenkoblingslinjer mellem medlemslande og tredjelande fremadrettet vil være omfattet af gasdirektivets krav om bl.a. tredjepartsadgang, tarifregulering, ejermæssig adskillelse mellem gastransmission og produktion/handelsaktiviteter og gennemsigtighed. Det vil dog ifølge det gældende direktivs bestemmelser (jf. artikel 36) være muligt at undtage ny infrastruktur fra kravene.

For så vidt angår eksisterende infrastruktur (der falder udenfor de nuværende undtagelsesbestemmelser) foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal kunne give konkrete og tidsbegrænsede undtagelser fra de væsentligste bestemmelser i direktivet, hvis det vurderes ikke at være til skade for konkurrencen, effektiv markedsfunktion og EU's forsyningssikkerhed.

Kommissionens direktivforslag lægger op til, at medlemslandene skal samarbejde om en fælles regulering/tilgang til kommende nye gasinfrastrukturprojekter, hvor ledninger fra tredjelande er beliggende indenfor flere medlemslandes jurisdiktion.

Kommissionen bemærker, at der kan opstå situationer med gasinfrastruktur til og fra tredjelande, hvor der vil være forskellig lovgivning gældende for dele af gasinfrastrukturen – f.eks. fra afsenderlandet ind til EU's jurisdiktionsgrænse. I sådanne situationer lægges der i forslaget op til, at Kommissionen vil kunne opnå et forhandlingsmandat med henblik på at forhandle en aftale, der kan sikre efterlevelse af EU-retten.

I forslaget foreslås det, at Kommissionen og muligvis ACER skal have en konfliktløsende rolle.

Endeligt benytter Kommissionen i forslaget en ny terminologi i form af "gasledning", som adskiller sig fra den eksisterende terminologi, hvor der sondres mellem transmissionsledninger og opstrømsrørledningsnet, der er anlagt som en del af et olie- eller gasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere af sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentets ITRE-udvalg.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen finder, at der er behov for handling på EU-niveau for at sikre, at der ikke sker diskriminering mellem på den ene side markedsaktører på det indre energimarked og på den anden side markedsaktører fra tredjelande, der netop også spiller en rolle på det indre marked for energi ved håndtering af en stor volumen af naturgas.

Kommissionen anfører, at gasinfrastruktur til og fra tredjelande i langt de fleste tilfælde vil have en sådan dimensionering, at gasinfrastrukturen vil have en påvirkning på markedsforholdene og forsyningsikkerhed i flere medlemslande.

Kommissionen anfører i direktivforslaget, at forslaget vil sikre sammenkobling og integration af Europas gasmarkeder. Kommissionen anfører i den forbindelse i direktivforslaget, at sammenkoblingen og integrationen af gasmarkederne i Europa ikke fyldestgørende kan sikres på medlemslandsniveau.

Kommissionen anfører, at medlemslandenes hidtidige isolerede tilgang til forhandlinger med tredjelande har ført til forsinkelser ift. det indre marked for energi og til utilstrækkelige og ikke optimale regulatoriske regimer i Unionen.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering om, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil hovedsagligt berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om naturgasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157/2016.

Herudover bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om naturgasforsyning:

- Bekendtgørelse nr. 1090/2000 særligt fsva. adgang til opstrømsrørledningsnet.
- Bekendtgørelse nr. 1007/2011 særligt fsva. mulig tidsbegrænsede undtagelser fra visse bestemmelser i lov om naturgasforsyning for større anlæg i naturgasinfrastrukturen.
- Bekendtgørelse nr. 1384/2016, særligt fsva. certificering af transmissionselskaber, som kontrolleres af en eller flere fysiske eller juridiske personer fra et eller flere lande udenfor EU.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt det nuværende forslag vedtages, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet forslaget formentlig vil medføre et behov for tilpasning af lov om naturgasforsyning, som gennemfører det nuværende gasdirektiv.

Tilsvarende gælder for de administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af lov om naturgasforsyning.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vil kunne have mindre administrative konsekvenser i forbindelse med myndighedsopgaver. Eventuelle statsfinansielle konsekvenser afholdes, jf. budgetvejledningens retningslinjer, indenfor ressortministeriets egne rammer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke at have andre væsentlige konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsyning- og Klimapolitik. Der er ikke modtaget høringsvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet et par gange i Rådets energiarbejdsgruppe. Der tegner sig umiddelbart tre grupperinger af medlemsstater. En gruppe, som er positive overfor Kommissionens forslag, og som er indstillede på en hurtig vedtagelse. Modsat er der en mindre gruppe medlemslande, som har været kritiske overfor forslaget, som de ikke ser behov for, og som ifølge dem bl.a. lider af en række juridiske mangler. Dertil er der en større gruppe af medlemsstater, som endnu ikke har

givet klare tilkendegivelser om, hvorvidt de kan støtte forslaget, og som med varierende betoning har anmodet Kommissionen om en række afklaringer af forslaget, herunder vedrørende konsekvenser for eksisterende infrastruktur til og fra tredjelande.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen tager positivt imod Kommissionens forslag, som har til hensigt at bidrage til opnåelse af målsætningerne i EU's energiunion, herunder navnlig at skabe et velfungerende indre marked for naturgas, der også er en forudsætning for at øge forsynings sikkerheden i EU.

Regeringen kan overordnet støtte det foreliggende udkast til revision af gasdirektivet, som skal sikre, at gasinfrastruktur fra et tredjeland til EU fremadrettet skal være omfattet af EU-reglerne inden for EU's jurisdiktion. Dermed sikres der et entydigt regelgrundlag for regulering af gasinfrastruktur til og fra tredjelande. Regeringen finder desuden, at det er hensigtsmæssigt, at have størst muligt klarhed over den anvendte terminologi i forslaget herunder sondring mellem "gasledning", transmissionsledninger og opstrømsrørledningsnet. Det skal ses i lyset af, at der i direktivet stilles forskellige materielle krav til disse, hvorfor der skal være klarhed over, hvilken type der henvises til.

Endeligt kan regeringen støtte Kommissionens hensigt om at sikre en hurtig behandling af forslaget i Rådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der er oversendt grund- og nærhedsnotat til Folketinget den 4. december 2017.